

Onderweg

Parochie **HH. Twaalf Apostelen**

Jaargang 6 - nummer 1

In dit nummer o.a.

Adventsactie 2017

Uw steun
geeft hoop
aan moeder
en kind

Getijdenkoor St. Jan

Pater Westerman

Inhoud:

Jaargang 6, nr. 1

Colofon	2
Van de pastores / Kerstgedicht	3
De Byzantijnse mis / Kerk en Vluchteling	4
Van de bestuurstafel / Zon op de St. Josephkerk	5
PCI / Adventsactie 2017	6
Adventsvespers / Adventsretraite / Kerken bezichtigen	7
Wereldlichtjesdag / Kerstboekje / Lourdes	8
In de spotlights: Peter Westerman	9
Alphons Ariëns / Advent	10
Pelgrimstocht Santiago de Compostela	11
Heiligenbeeldenmuseum / Wat blijft is de liefde / Kerstfolder	12
Bijlage vieringschema	13
Vieringschema	14
Kids & Teens	16

Uit de geloofsgemeenschappen

Zutphen	18
Brummen	19
Joppe	20
Lochem	21
Vorden	22
Borculo	23
Ruurlo	24
Hengelo	25
Keijenburg	26
Baak	27
Drempt	28
Olburgen	29
Steenderen	30
Vierakker	31

Onze Koren:
Het Willibrorduskoor uit Vierakker 32

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 2: 29 december 2017

betreft periode 6 januari t/m 18 februari 2018

Inleveren kopij tot 8 december 2017

COLOFON

Redactie

Theo Lam Hans Limbeek
Magda van Ommen Gerrit te Vaarwerk
Huub Winkeler Joseph Wissink

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

Bankrek.nr.: **NL97RABO0155113046**

Ook voor uw bijdrage aan *Onderweg* o.v.v. uw locatie.

Internet: **www.12apostelen.nl**

Email: **redactie@12apostelen.nl**

Vormgeving

en realisatie: Repro Design, Zutphen

Foto omslag: Kerststal Vierakker

Duisternis en licht

Jesaja profeteerde: "Het volk dat in duisternis ronddoelt ziet een schitterend licht, zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen."

De advent is een tijd van vermoeden en hopen dat het licht zal winnen van de duisternis. Na deze donkere dagen zal het kind van het Licht geboren worden. Met de advent begint tevens het nieuwe kerkelijk jaar. Voor de redactie van *Onderweg* was het een mooie gelegenheid om ons blad een nieuwe uitstraling te geven. Met ingang van al weer de zesde jaargang hebben we daarom voor een gerestylede versie gezorgd. Verandering van spijs doet eten, is immers het oude adagium.

In dit nummer treft u bovendien een bijlage aan met daarop twee belangrijke boodschappen: alles over de start van de email nieuwsbrief *ParochiePost* en de aankondiging van de eerste parochiebrede thema-avond: een lezing van pater dr. Jan Hulshof over de toekomst van de aarde. Het is niet voor niks dat we deze beide berichten op een inlegvel hebben gezet: we vinden deze nieuwe ontwikkelingen belangrijk, ze verdienen extra aandacht!

Namens de redactie wens ik u veel leesplezier in deze donkere adventsdagen en aan het eind ervan een Zalig Kerstfeest!

Hans Limbeek

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart 06 103 19 638**

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor; voorzitter
L.A. (Louis) van Dijk, vicevoorzitter
Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-Giesen,
secretaris
portefeuille personeels- en vrijwilligersbeleid
G.A.G. (Gerard) Stolwijk RA,
penningmeester
T.J.G.M. (Theo) Lam,
portefeuille communicatie
H.G.J. (Herman) Heuver, portefeuille
gebouwen en begraafplaatsen

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team:

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,

tel. 06 53 21 40 17

Kerkstraat 9, 7256 AR Keijenburg

Email: h.scheve@12apostelen.nl

J. (Jaap) van Kranenburg,

pastoraal werker, tel. 06 51 23 03 05

p/a Van Heemstrastraat 4; 7204 GJ Zutphen

Email: j.vankranenburg@12apostelen.nl

M.J.B. (Marga) Engelage-van Langen,

pastoraal werker, tel.: 06 29 40 53 03

p/a Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen

Email: m.engelage@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie:

Mieke Degen en Magda van Ommen

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;

Tel.: 0575 711310;

dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur

Email: secretariaat@12apostelen.nl

Contactgegevens geloofsgemeenschappen

De contactgegevens van de geloofsgemeenschappen kunt u vinden op de betreffende locatiepagina vanaf blz. 13.

Assistentie Pastoraal Team:

Diaken A.J.M. (Anton) Bos

Tel.: 06 44902208

Email: a.bos@12apostelen.nl

Diaken V.Th.Th. (Theo) ten Bruin:

Tel.: 06 18581803;

Email: t.tenbruin@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen

Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:

Dinsdag 18.30-19.30 uur. Tel.: 0545 272320

Email: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam,

parochiedewerker, tel.: 06 39639364

Email: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk,

parochiedewerker, tel.: 06 47153610

Email: g.spekkink@12apostelen.nl

M.J. (Marian) Storteler-Wopereis,

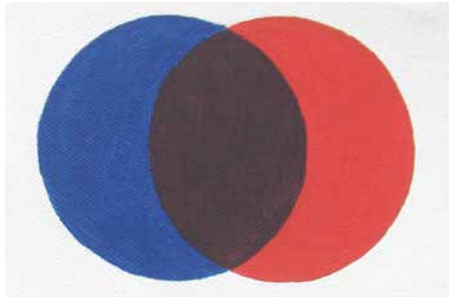
parochiedewerker, tel.: 06 11178334

Email: m.storteler@12apostelen.nl

Advent: het paars van blauw en rood

Het zijn de donkere dagen tussen Christus Koning en Kerst. Slechts drie weken duurt de Advent van dit jaar: op de vierde zondag van de Advent, 24 december, vieren we 's avonds de komst van God op aarde in een kind.

Advent, elk jaar weer vind ik dat zo'n ontroerende periode. Vaak al schreef ik over stilte en verstillung, over verwachten en waakzaam zijn, over gebed én actie. En nog steeds is dat de essentie voor mij van Advent: God komt naar ons toe én wij worden opgeroepen om naar God toe te komen. De geboorte van Gods Zoon eist van ons een gedegen voorbereiding. Dat kan alleen plaatsvinden als wij onszelf naar God toekeren in de manier waarop wij denken, in onze hele manier van leven. Advent: tijd nemen voor stilte, inkeer, gebed, én voor actie, meewerken aan een betere wereld, gerechtigheid en vrede. We zien deze dubbelheid terugkomen in het paars in de liturgische kleding en aankleding, want paars is de kleur van bezinning én bekering. Het is de kleur van de 'gemengde gevoelens': de kleur die ontstaat als je blauw en rood met elkaar mengt. Blauw is de kleur van onze droom van gerechtigheid en vrede. In iedere Advent houdt de liturgie bij wijze van spreken een pleidooi voor 'meer blauw op straat' én is er de adventsactie, of dragen wij op allerlei

andere manieren ons steentje bij aan die vrede die zo ver weg lijkt.

Rood is de kleur van de hartstocht én van de aarde die gedrenkt is in het bloed van de slachtoffers van oorlog en geweld, overall. Rood: niet alleen de hartstocht, maar ook de bloes op de wangen om al dat onrecht. Het rood van de schaamte en van onze verlegenheid omwille van zoveel uitsluiting en armoede die er nog altijd is. Samen vormen blauw en rood het paars: de boetekleur én de kleur van de hoop en de verwachting. Kleur van spijt én van verzoening.

Wij spreken en zingen bij het begin van de Adventsliturgie telkens weer over onze schuld, 'Kyrië Eleison', want we hebben een beetje schaamrood op onze kaken om onze halfslachtige omgang met armen, ontrechten, vluchtelingen, zieken, eenzamen en al die anderen die het zoveel minder hebben dan wij. Maar we zouden eigenlijk (jammer genoeg mag dat niet) daarna ook telkens een beetje 'Gloria' willen zingen, om alles wat goed is, de vele mensen die zich inzetten voor al die andere mensen, de zinvolle projecten die het onrecht van armoede, uitsluiting, oorlog en ongeluk proberen te veranderen. Het tere blauw van onze dromen van gerechtigheid en vrede en het felle rood van de schaamtebloes op onze wangen: ze vloeien steeds weer samen tot het paars van de Advent. Het is het bescheiden paars van het verlangen en hoop, want straks, met Kerst, komt God naar ons toe.

Namens de pastores Harry Scheve en Marga Engelage, de diakens Anton Bos, Günther Oude Groen en Theo ten Bruin en de parochiemedewerkers Laura van de Kam, Gerry Spekink en Marian Storteler, wens ik u allen een sterke en een zinvolle Adventstijd toe en een prachtig kerstfeest!

Jaap van Kranenburg,
pastoraal werker

Zoveel...

*Zoveel ziekte, zorg en zeer,
Zoveel angsten, immer weer;
Zoveel onwil, onmacht, pijn.
Hoe kan het ooit nog Kerstmis zijn?*

*Zoveel vragen, zoveel wensen;
Zoveel ontevreden mensen.
Zoveel oorlog, zoveel verdriet,
Maar Kerstmis, dat vergeten we niet!*

*Toch een hopen en een wachten
Na de lange duistere nachten.
Wachten op het licht van morgen
In de toekomst nog verborgen.*

*Zoveel menen, die verlangen
Naar het licht, dat hen zal vangen;
Dat hen brengt naar goede dagen.
Dát is wat wij voor ons allen vragen.*

Liesbeth Winkeler

De Byzantijnse mis

Zondag 8 oktober was het dan zo ver. In de St. Jan de Doperkerk te Keijenborg werd voor het eerst een mis gevierd volgens de Byzantijnse ritus. Dit alles kon gebeuren dankzij het feit dat pastoor Harry Scheve niet alleen rooms-katholiek priester is, maar ook over een door het Vaticaan verleende licentie beschikt om voor te gaan in de Byzantijnse mis. Deze vorm van liturgie wordt gebruikt in de oosters-orthodoxe kerken (Griekenland, Rusland, Oekraïne, Midden Oosten), maar ook in bepaalde takken van onze eigen Kerk. Geen wonder eigenlijk als men bedenkt dat de oosters-orthodoxe kerken tot het grote schisma van 1054 ook onderdeel waren van de ene Katholieke Kerk, en dat die liturgie dus ook altijd een oude traditie binnen onze eigen Westerse Kerk is geweest.

De viering begon om 10.30 uur, maar om 8.30 uur gingen de kerkdeuren al open. Diaken Ruud Wolthers, acoliet Marcel Klieverink en lector Frits Gelevert van de Wladimir gemeenschap uit Hengelo (O) hadden deze ruime tijd nodig om de benodigde voorbereidingen te kunnen treffen. Op het priesterkoor kwamen meerdere voor de Oosterse Kerk zo belangrijke iconen te staan. Op de credenstafel werden naast de hosties en profora (ronde broodjes die gebruikt worden in de Byzantijnse viering) ook kaarsen en iconen geplaatst. Ook werd er in de middengang een ambo (lezenaar) geplaatst met microfoon. De opstelling en het aanzicht van het priesterkoor waren dus heel anders dan normaal. Ondertussen repeteerde het Wladimir koor al in de sacristie.

Tegen 10.15 uur begon de zogenaamde Proskomidie. Dit zijn gebeden uitgesproken door priester en diaken, die aan de eigenlijke viering vooraf gaan. Een goed kwartier later nam het Wladimir koor plaats in de zijbeuk van de goed gevulde kerk en begon de 2 uur durende Goddelijke Liturgie. Priester en diaken stonden met hun gezicht naar het oosten, want daar komt de zon op: symbool van de Verrezen Christus. Het deed me denken aan de oude Tridentijnse mis, die tot begin jaren zestig in de Rooms-Katholieke Kerk werd gevierd. Niet alleen omdat de voorgangers 'met de rug naar het volk' stonden, maar ook omdat de liederen gezongen werden in een taal die we niet verstaan: het Kerk Slavisch, net als het Latijn een dode taal, maar vol van mysterie. Daarnaast werd er ook nog eens gebruik gemaakt van veel kaarsen, wierook en iconen, bovendien waren er de vele andere rituelen en werd de hele Byzantijnse mis gezongen (alleen de preek niet!). Dat alles riep een sfeer op met een sterk geheimvol karakter. Het was alsof je uit de dagelijkse werkelijkheid werd opgetild en in hogere sferen kwam, een andere wereld, een goddelijke wereld. En dat was ook precies de bedoeling ervan. Ja, het was een prachtig en groot mystiek gebeuren die zondag in Keijenborg.

Hans Limbeek

Kerk en Vluchteling

De wereld is in beweging, al jaren. Mede dankzij internet is de rust en rijkdom in onze landen niet meer verborgen voor hen die in gebieden wonen (en dat is het grootste deel van de wereld) waar dat allemaal niet zo vanzelfsprekend is. De wereld is dus in beweging, er zijn ontzettend veel vluchtelingen onderweg, elke dag, elk moment. Natuurlijk is het vreselijk moeilijk om dit probleem op te lossen. Maar helemaal niets doen voelt ook niet goed. Gelukkig is er 'Kerk en Vluchteling', een initiatief van de gezamenlijke kerken in Zutphen en omstreken. Kerk en Vluchteling krijgt regelmatig hulpvragen van bewoners van het AZC of van nieuwe statuszoekers in Zutphen. Om dat soort vragen te kunnen beantwoorden doet Kerk en Vluchteling graag een beroep op kerkelijke vrijwilligers. Het gaat meestal om kleine en eenmalige verzoeken, maar wel vaak op korte termijn. Hoe meer mensen zich aanmelden, hoe sneller en beter

ingesprongen kan worden wanneer dat nodig is.

Als u in deze tijd van bezinning rond Kerstmis nu denkt dat u graag eens wat terug wilt doen uit dankbaarheid voor al het goed dat u

gegeven is, meld u dan aan via het formulier op de website www.geloveninzutphen.nl.

Voor nadere informatie kunt u terecht bij pastoraal werker Jaap van Kranenburg.

De volgende Byzantijnse mis in onze parochie is op zondag 4 februari 2018 om 10.30 uur in de H. Willibrordkerk in Steenderen.

VAN DE BESTUURSTAFEL

Op 1 januari 2018 bestaat onze parochie acht jaar. En het nummer van *Onderweg* dat voor u ligt is het eerste nummer van jaargang 6. Waar blijft de tijd? Weet u nog hoe we schrokken van het bericht dat we 'samen moesten'. Een voldongen feit, daar kon niets goeds van komen . . . Intussen zijn we acht jaar verder. Het was niet altijd makkelijk en er ging niets vanzelf maar samen hebben we veel bereikt.

Natuurlijk sluiten we onze ogen niet voor de ontwikkelingen in onze kerk. De bestuurders van de geloofsgemeenschappen, het pastoraal team en het parochiebestuur spreken regelmatig met elkaar over de toekomst. Natuurlijk zien we dat het kerkbezoek door de jaren heen langzaam maar zeker terugloopt. De kerk verandert, daar is geen ontkomen aan. Het is onze uitdaging om in dat veranderingsproces zelf de regie te houden en de veranderingen in goed banen te leiden. En er zijn volop kansen om dat te doen.

We zien namelijk veel energie, veel activiteiten en veel actieve mensen. We zijn trots op wat we als parochie met elkaar bereikt hebben. Bijna al onze kerken zijn nog open. We doen mooie dingen in de geloofsgemeenschappen en we doen mooie dingen als geloofsgemeenschappen samen. We hebben *Onderweg* weer een beetje mooier gemaakt (vinden we zelf...), we gaan *ParochiePost* maken, organiseren een parochieavond, er is een projectkoor actief, er komt weer een Top 2000 kerkdienst... noem maar op. Er gebeurt echt ontzettend veel in onze parochie! Bekijk de kerstfolder en de website maar: ik ben er elk jaar weer van onder de indruk als ik alle activiteiten bij elkaar zie staan.

Onlangs werd tijdens een overleg met geloofsgemeenschappen aandacht gevraagd voor het feit dat er in onze parochie steeds meer mensen zijn die een vijftigjarig jubileum als vrijwilligers mogen meemaken. Hoewel ik al best een paar jaartjes meedraai in de organisatie van onze parochie word ik daar heel nederig van. Die mensen waren al vrijwilliger toen ik net naar de basisschool ging. Het zijn deze mensen, en alle andere vrijwilligers die het fundament van onze parochie vormen. Dankzij de vrijwilligers bestaat onze parochie en kunnen we tijdens het komende Kerstfeest weer in bijna al onze kerken Kerstmis vieren. Heel erg veel dank aan iedereen die dat mogelijk maakt. Namens het parochiebestuur wens ik u fantastische feestdagen en een Zalig Kerstfeest!

Theo Lam

Zon op de St. Josephkerk in Lochem

Als katholieken vinden we het – uiteraard – belangrijk om daar waar mogelijk een bijdrage te leveren aan het behoud van onze schepping. In zijn milieucycliek *Laudato Si'* roept paus Franciscus 'alle mensen van goed wil' op om met respect om te gaan met de aarde en de armen op de aarde. De paus vraagt daarbij om ingrijpende veranderingen op velerlei gebied, waarbij hij de levensomstandigheden van de zwaksten én die van de generaties die na ons komen centraal stelt.

Mede in dat licht is het initiatief genomen om te onderzoeken of het mogelijk is om onze kerkgebouwen van zonnepanelen te voorzien om op die manier duurzame energie op te wekken. De kerk in Lochem is de eerste kerk van onze parochie waar we deze mogelijkheid onderzocht hebben en waar we het dak van de kerk voor dat doel willen gebruiken. Allereerst zijn de daken van de pastorie en het kerkgebouw op bouwkundige degelijkheid onderzocht en dat bleek allemaal goed in orde. Vervolgens is in goed overleg tussen de geloofsgemeenschap St. Joseph uit Lochem en het parochiebestuur besloten om te onderzoeken of het plaatsen van zonnepanelen interessant kan zijn.

De uitkomst van het onderzoek dat is uitgevoerd door de Coöperatie Expert uit Utrecht is, dat het hier om een interessant en aantrekkelijk project gaat, enerzijds uit het oogpunt van duurzaamheid, anderzijds wat betreft het economisch belang. Het plan wordt opgepakt en we gaan nog meer genieten als de zon schijnt! Binnenkort zal het mogelijk zijn om energie af te nemen van de zonnepanelen die op het dak van de St. Josephkerk en de pastorie in Lochem worden gelegd. Dat is een mooie gelegenheid om deel te nemen aan een zonnepanelenproject, bijvoorbeeld omdat het dak van uw eigen huis niet geschikt is om er zonnepanelen op te leggen of omdat er schaduw op uw dak valt of omdat uw huis onder het beschermd dorpsgezicht valt.

Er is een commissie gevormd die het project van de zonnepanelen ter hand neemt en die u te zijner tijd zal informeren over de mogelijkheden en de voordelen die het oplevert voor de deelnemers. Alle huishoudens uit het postcodegebied waartoe Lochem, Barchem, Vorden, Geesteren, Gelselaar, Almen en Warken behoren, kunnen door het kopen van certificaten deelnemen aan het project.

Tijdens de 'Wereldgebedsdag voor de Schepping' op 1 september jongstleden verklaarde de paus, samen met de patriarch Bartholomeus van Constantinopel, dat de aarde ons is toevertrouwd als een sublieme gave en erfenis, waarvoor wij allen verantwoordelijkheid dragen. De paus en de patriarch geven aan dat wij als Christenen op moeten komen voor het milieu en een goede rentmeester moeten zijn over de aarde die we in bruikleen hebben. Met dit project hopen we een bijdrage te leveren aan die opdracht.

Guus Köster, Anton Schilderincx en Herman Heuver

Adventsactie 2017: Hoop voor moeder en kind

Adventsactie zet in 2017 vijf bijzondere projecten in het Licht van advent: ze koesteren alle vijf moeders en kinderen. Want wie moeder werd, weet dat het leven daarmee wezenlijk verandert. Opeens maak je deel uit van iets groters.

Van het bestuur van de PCI

Zoals elk jaar heeft het PCI bestuur ook dit najaar weer een breed overleg gevoerd met de vertegenwoordigers van de verschillende geloofsgemeenschappen. De bijeenkomst was op 24 oktober in Vorden en de opkomst was weer prima. Tijdens de bijeenkomst is uitvoerig gesproken over een aantal punten.

Door de zeer lage renteopbrengsten is het moeilijk om een sluitende begroting aan het Bisdom voor te leggen. Om die reden is met de werkgroepen gesproken over het beperken van uitgaven, bijvoorbeeld doordat we heel veel bankrekeningen en de daarbij horende kosten hebben, terwijl er soms nauwelijks transacties op plaatsvinden. Voorgesteld is om het aantal bankrekeningen te beperken. Verder is aan de werkgroepen gevraagd om de komende tijd contact met elkaar te zoeken over mogelijke samenwerking, zoals dat op verschillende andere terreinen al gebeurt. Afsproken is dat de werkgroepen hier even over kunnen denken en praten en tijdens de voorjaarsvergadering een reactie zullen geven. Verder is gesproken over de herkenbaarheid van de werkgroepen uit de geloofsgemeenschappen voor de parochianen. In elk nummer van *Onderweg* staat onze (centrale) website vermeld met daarin alle e-mailadressen van de locaties. Desalniettemin komt het voor dat hulpvragers ons via de centrale website benaderen en dat wij moeten doorverwijzen. Dit is eigenlijk niet gewenst omdat het tot gevolg heeft dat de procedure onnodig vertraagd wordt. Afsproken is dat aan de redactie van *Onderweg* gevraagd zal worden of het e-mailadres van de PCI werkgroep van de geloofsgemeenschap vermeld kan worden bij de andere lokale informatie.

Het PCI bestuur is met het parochiebestuur in gesprek over de afstemming van een aantal diaconale activiteiten zoals ziekendagen, seniorendagen en bezoekersgroepen. Dit soort activiteiten wordt samengevat onder de term 'samenlevingsopbouw'. Dergelijke activiteiten worden door het bisdom niet tot de taak/doelstelling van de PCI gerekend. Als de gevraagde bijdrage bij deelname door parochianen echter niet kan worden opgebracht, kan wel worden aangeklopt bij de PCI. Aan de PCI werkgroepen in de verschillende geloofsgemeenschappen wordt gevraagd de vrijwilligers die dit soort activiteiten uitvoeren hierover te informeren en hen op de mogelijkheden van financiële ondersteuning te wijzen. In deze tijd van het jaar zijn we druk met Kerstmis en bereiden de werkgroepen hun kerstacties voor. Het PCI bestuur wenst alle parochianen een zalige Kerst toe. Mocht, om welke reden dan ook, Kerst (financieel) voor u een moeilijke tijd zijn, klop dan gerust aan bij de PCI!

Namens het bestuur van de PCI,
Theo Venneman
voorzitter

In onze kinderen wordt geschiedenis zichtbaar, maar ook toekomst. Zo brengen onze kinderen hoop. Hoop op een toekomst die de onze zal overstijgen. Hoop dat onze kinderen een verschil ten goede zullen maken. Hoop ook, dat zij het Licht van de wereld in zich zullen dragen, net als destijds die baby in Bethlehem...”

De projecten op een rij

Een gezond huis voor de allerarmsten op de Westelijke Jordaanoever: Een van de problemen is de ongezonde huisvesting van de allerarmsten, waaronder veel alleenstaande moeders met kinderen. De Ridderorde van het Heilig Graf wil ze helpen hun huisje op te knappen.

Ondersteuning van kwetsbare vrouwen in Burkina Faso:

Armoede, gebrek aan onderwijs en een lage sociale status maken vrouwen en kinderen kwetsbaar voor (seksueel) geweld, uitbuiting en mensenhandel. De zusters van de orde OLV van Liefde hebben een project opgezet om vrouwen, meisjes en kinderen te beschermen en te ondersteunen bij hun ontwikkeling.

Bestrijding en preventie van ondervoeding bij moeders met hiv en hun kinderen in Malawi:

een van de armste landen ter wereld dat wordt geteisterd door hiv en aids. Veel mensen zijn geïnfecteerd. Gelukkig lijkt daar nu verandering in te komen. Toch zijn er nog heel wat problemen. De gemeenschap van Sant'Egidio zet zich in om deze problemen weg te werken.

Duurzame opleidingen voor alleenstaande moeders in Congo:

In Congo hebben de paters redemptoristen een naaiopleiding opgezet voor alleenstaande moeders. Tijdens het eerste jaar ligt de nadruk vooral op alfabetisering en de beginselen van snit en naad. In het tweede jaar ligt de focus op commercieel beheer, om de vrouwen voor te bereiden op hun toekomstig ondernemerschap.

Straatkinderen terug naar huis in Rwanda: In Rwanda leven veel kinderen op straat. Vaak zijn ze hun gezin ontvlucht vanwege extreme armoede, ziekte, misbruik of geweld. De organisatie CECYDAR vangt straatkinderen op in de hoofdstad Kigali en plaatst hen zo snel mogelijk terug in een gezin.

Gregoriaanse Adventsvespers in St. Janskerk Zutphen

Ook dit jaar nodigt het Gregoriaans Getijdenkoor St. Jan u uit om de Vespervieringen in de Adventstijd mee te maken. De Vespers – naast de Laudens in de ochtend – is als avondgebed het belangrijkste van de dagelijkse Getijden zoals deze al eeuwen in abdijen en kloosters wordt gebeden of gezongen. Daarbuiten is deze vorm van liturgie in de meeste parochiekerken onbekend, in Zutphen zijn wij hier al meer dan vijftientig jaar mee vertrouwd en is er een alsmaar groeiende

belangstelling voor deze meditatieve en spirituele vieringen, die ons tot rust brengen en ons voor even uittillen boven de dagelijkse beslommingen. Het is het moment rondom de zonsopgang, dat het licht in onze wereld afneemt en de lichten worden ontstoken. In de Adventstijd geldt dat eens te meer, de dagen worden korter en de behoefte aan nieuwe licht neemt toe, zoals we dat thuis ook al voorbereiden met het ontsteken van kaarsjes en het aanbrengen van de kerstverlichting.

In de Latijns gezongen Vespers komt de verwachting naar dat nieuwe Licht met Kerstmis in prachtige teksten van Psalmen en Hymnen al tot uiting. Deze zijn in duidelijke tekstboekjes met vertalingen goed te volgen.

De Vespers worden gehouden op de eerste drie zondagen van de Advent, 3, 10 en 17 december en beginnen om 17.00 uur.

Op de vierde Adventszondag, 24 december, vervalt dit jaar de Vespers, dit in verband de vele vieringen op deze Kerstavond. Voor meer informatie zie: www.getijdenkoorstjanzutphen.nl

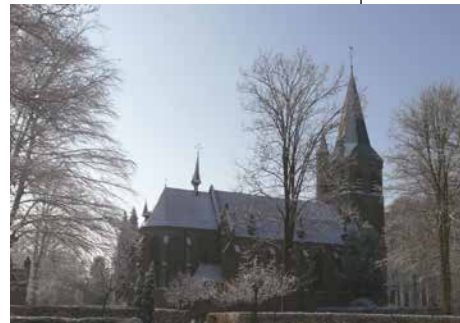
Wim Laurensse

Kerken bezichtigen

Als parochie zijn we er vreselijk trots op dat we in bijna al onze geloofsgemeenschappen bijna elk weekend wel een viering houden. Ook met Kerstmis is dat zo. Behalve in de geloofsgemeenschap

Brummen worden in elke geloofsgemeenschap tijdens de Kerstdagen een of meerdere vieringen georganiseerd. Natuurlijk is geloven méér dan een gebouw van stenen, maar we houden wel van die stenen. We kennen die kerken door en door, we komen er al jaren, onze kinderen zijn er gedoopt of wij zelf, we zijn er getrouwd, of... kortom we houden van die kerken. Met Kerstmis komen er meer mensen naar onze kerken dan in andere weekenden. Soms gaat dat over mensen die wel lid zijn van de parochie maar nog zelden komen, soms ook over mensen die de kerk helemaal niet meer kennen. In de kerstfolder die elders in dit nummer van *Onderweg* is beschreven hebben we gezegd dat iedereen welkom is om elk van de kerken in onze parochie te komen bezoeken tijdens de vieringen met Kerstmis. Daarnaast zijn de kerken van Joppe, Steenderen en Vierakker specifiek tijdens de Kerstdagen opengesteld om te bezichtigen buiten de vieringen. Ook hebben we in de folder gezegd dat er na afloop van de viering vast wel iemand te vinden is die iets over de kerk wil vertellen. Dat hebben we niet gevraagd aan de parochianen, maar we gaan ervan uit dat dat in voorkomende gevallen vanzelf opgepikt wordt. Laten we onze gasten een warm welkom geven tijdens de Kerstdagen!

Theo Lam

Bijeenkomsten adventsretraite “Uit God geboren”.

“Uit God geboren” is de titel van de adventsretraite 2017 van de jezuiten, op www.ignatiaansbidden.org. De teksten zijn geschreven door pater Ben Frie sj: hoe Gods oneindigheid ervaren in de intieme werkelijkheid die nu reeds is.

Wie zich (gratis) aanmeldt bij www.ignatiaansbidden.org krijgt elke dag een e-mail met gebedsmateriaal: een Bijbeltekst met gebedssuggesties, geloofsimpulsen, mooie citaten en tips over hoe u kunt bidden. Hiermee kunt u dagelijks de retraite vormgeven: thuis, in een kapel of onderweg in de bus of de trein. Alleen, of samen met anderen. Zo lang of zo kort als u zelf wilt. Met één druk op de knop kunt u de teksten uitprinten.

Wie deelnam aan de vorige digitale retraite, is automatisch ingeschreven. Uitschrijven is steeds mogelijk.

Groepsbijeenkomsten

Naast de individuele retraites is er de mogelijkheid om in een uitwisselingsgroep ervaringen met de meditatieve retraite van de afgelopen week te delen. Dit gebeurt door het hele land. In Zutphen komt op woensdagen een uitwisselingsgroep bij elkaar. Deze bijeenkomsten staan open voor iedereen van binnen en buiten de kerk en van binnen en buiten Zutphen. De Protes-

tantse Gemeente Zutphen en de R.-K. parochie HH. Twaalf Apostelen werken hierin samen. In de bijeenkomsten zullen we naast het delen van ervaringen ook regelmatig een groepsmeditatie doen.

Plaats, data en tijd

Plaats: De Wijngaard, Wilhelminalaan 3, Zutphen
Data en tijd: woensdagen 6, 13 en 20 december 2017, van 19.30 tot ongeveer 21.00 uur

Aanmelden en meer informatie:

Jaap van Kranenburg, email j.vankranenburg@12apostelen.nl of tel. 06 51230305
Willemien Becht, email duurzaam@pknzutphen.nl of tel. 0575 845244

Kerstboekje 'De Kerststal'

Een veel gestelde vraag in onze kerk is: 'hoe krijgen we de jongeren naar de kerk?' Hierover wordt veel gesproken en het valt niet mee om een antwoord op die vraag te formuleren. Desalniettemin blijft het belangrijk en willen we er wel aan werken. Het parochiebestuur stelt zich ook op het standpunt dat elke keer dat jongeren in de kerk komen, goed is. Al is het maar één keer, je weet nooit in welke situatie later in het leven ze daar aan terug zullen denken. Kortom: iedereen is altijd welkom en dat willen we laten weten ook!

Een van de momenten waarop jongeren wellicht naar de kerk komen is met Kerstmis. Het probleem is echter dat veel ouders van jongeren van nu de weg naar de kerk zelf ook niet meer kennen... Daarom proberen we ze een beetje te helpen. Sinds enkele jaren geven we in begin december

een kerstboekje uit, dat uitgedeeld wordt aan de kinderen van alle katholieke basisscholen in de parochie. Dit jaar heet het 'De Kerststal'. Het gaat om een kort verhaaltje dat zich afspeelt in de kerst sfeer en heel toegankelijk is geschreven. Achterin het boekje staat precies wanneer tijdens de Kerstdagen vieringen in onze kerken georganiseerd worden. Makkelijker kan het niet! Brengt u het ook even onder de aandacht bij de kinderen in uw buurt? Achterin in al onze kerken liggen extra exemplaren als u er een paar nodig hebt. Veel leesplezier!

Theo Lam

Wereldlichtjesdag 2017 ook weer in de Gemeente Bronckhorst

Elk jaar worden wereldwijd op de tweede zondag in december lichtjes aangestoken om de overleden kinderen te gedenken. Deze kinderen, ongeacht hoe lang of kort het geleden is, hoe jong of oud ze waren of waaraan ze gestorven zijn, worden zo in het licht gezet.

Tijdens de bijeenkomst noemen we hun namen en daarbij klinken muziek en zang en zijn er gedichten en troostende woorden.

Wij nodigen u / jullie van harte uit op zondagavond 10 december a.s. van 19.00 tot 19.30 uur op de algemene begraafplaats aan Iekink 28-30, 7255 XR te Hengelo.

Na afloop is er gelegenheid om koffie, thee of warme chocolademelk te drinken en met elkaar na te praten in Ons Huis, Beukenlaan 30, 7255DM, Hengelo. Bij erg slecht weer wordt de viering in Ons Huis gehouden. Op de begraafplaats zijn stoelen voor hen die slecht ter been zijn.

Wij hopen velen van u te mogen begroeten bij deze World Wide Candle Lighting!

Maria Schotman-Harmsen
Gerrie Vos-Hiddink

Voor opgave van de namen die we willen en mogen noemen en verdere informatie: mariaschotman@gmail.com, tel. 06-44338522 of gerrie@de-levensloop.nl, tel. 06-38700488

Gaat u mee naar Lourdes?

De parochies van het Aartsbisdom Utrecht gaan in de meivakantie voor de vierde keer op bedevaart naar Lourdes. Wij hopen met een groep uit onze parochie wederom aan te kunnen sluiten bij deze Bisdombedevaart, waaraan uiteraard ook Kardinaal Eijk zal deelnemen.

Deze bedevaart naar Lourdes begint op vrijdag 27 april 2018 per bus (9 dagen) en op zaterdag 28 april 2018 per TGV (Hogesnelheidstrein)

De terugkomst vindt plaats op zaterdag 5 mei 2018.

Vanuit Zutphen worden we per touringcar gebracht naar de opstapplaats van de TGT. Tijdens deze inspirerende bedevaart verblijven wij in Lourdes in een prima hotel. We bezoeken o.a. de volgende Heiligdommen: de Grot van Massabielle waar Maria is verschenen aan Bernadette en de grote Pius X Basiliek waar de Internationale Hoogmis gevierd zal worden met circa 25.000 pelgrims uit vele landen. Ook zijn er momenten met de eigen groep, bijvoorbeeld bij de kruisweg en de stadswandeling.

De kosten voor deze bedevaart zijn € 899,00 op basis van een 2-persoonskamer, incl. vervoer en volpension. Indien u een 1-persoonskamer wenst dan is de toelage hiervoor: € 260,00 (busreis) of € 180,00 (treinreis).

Informatieavond in Vorden

Mocht u interesse hebben om mee te gaan met deze Bisdombedevaart dan bent u van harte uitgenodigd voor de informatieavond die op **dinsdag 23 januari 2018** gehouden wordt in de parochiezaal van de Christus Koningkerk, Het Jebbink 8 te Vorden.

De bijeenkomst begint om 19.30 uur en geeft nadere informatie over de reis, het verblijf en het programma. Tevens is het begeleidingsteam aanwezig om uw (medische) vragen te beantwoorden.

De bijeenkomst is uiteraard geheel vrijblijvend.

Voor deze informatieavond kunt u zich opgeven bij Paulien van der Vaart; email: paulien0908@live.nl. U kunt haar ook mailen voor nadere informatie.

Voor telefonische informatie: Huub Winkeler, tel. 06 5370 9893.

Namens het begeleidingsteam Lourdesreis van de parochie HH. Twaalf Apostelen,
Huub Winkeler

Pater Peter Westerman: Ik ben een lerende mens

Voor de tweede keer dit jaar kom ik op bezoek bij de gemeenschap van de pater Maristen in Deventer. Dit keer mag ik pater Peter Westerman interviewen, een van de twee mensen uit deze gemeenschap die af en toe in onze parochie voorgaan. Er is een nauwe samenwerking tussen de gemeenschap en de H. Lebuinusparochie uit Deventer. De gezamenlijke ruimte wordt vanavond door de parochie gebruikt, dus gaan wij op de werkkamer van pater Westerman zitten. Hij in zijn eigen stoel en ik in de andere. Al snel blijkt dat we in hetzelfde dorp opgegroeid zijn. Dat geeft een band, al was ik er zo'n twintig jaar later dan hij. Een kijkje in het leven van pater Peter Westerman, een man die op veel plaatsen in de wereld gewoond en gewerkt heeft en zijn opgedane wijsheid graag deelt met wie er naar luisteren wil.

“In 1938 ben ik geboren in Winterswijk,” vertelt pater Westerman. “Na de Sint Jozef basisschool ging ik naar de HBS in Groenlo en zat op het Marianum.” Het Marianum is opgericht in 1948 en bestond toen dus pas net. De docenten waren voornamelijk pater Maristen en zij hebben een grote invloed gehad op de keuzes die Peter Westerman in zijn leven gemaakt heeft. “Na de HBS ging ik medicijnen studeren omdat ik graag missearts wilde worden. Dus trok ik op mijn zeventiende naar Nijmegen. Ik vond het een mooie studie die ook wel goed liep, maar toch miste ik iets. Na overleg met mijn oude docenten van het Marianum heb ik, op basis van religieuze bewogenheid, na twee jaar besloten van studie te veranderen en begon ik aan het noviciaat in Glanerbrug voor ik naar het grootseminarie in Lieveelde ging. In 1964 ben ik tot priester gewijd en werd ik Marist.”

Pater Westerman legt uit dat de Maristen geen orde vormen, maar een actieve congregatie zijn. Maristen kennen geen vast getijdengebed en zijn meer naar buiten gekeerd dan contemplatieve kloosterordes. Zij hebben vaak functies in de maatschappij, die meestal gerelateerd zijn aan religieus leven, zoals docent of aalmoezenier. Pater Westerman vertelt: “Graag was ik na mijn wijding in 1964 naar de missie vertrokken, maar dat liep anders. Vanwege mijn goede studieresultaten werd mij verzocht om filosofie te gaan studeren in Rome. Dat heb ik gedaan, maar de studie werd in Rome geen groot succes. De manier waarop filosofie gedoceerd werd sprak me niet erg aan en ik heb verzocht of ik elders mocht gaan studeren. Zo kwam ik in 1965 weer in Nijme-

gen terecht. Daar sprak de filosofie me wel aan en in 1969 studeerde ik af aan de Radboud Universiteit.” Eigenlijk was de gedachte dat hij docent filosofie zou worden op het grootseminarie in Lieveelde, maar dat was intussen opgeheven, dus dat ging niet door. Toch werd hij docent, maar dan aan de universiteit in Nijmegen waar hij zelf was opgeleid. En docent zou hij zijn hele leven blijven.

In 1977 vertrok pater Westerman alsnog naar de missie. Hij kwam terecht in de Stille Zuidzee en werd docent filosofie aan verschillende grootseminaries. Eerst zes jaar op het oostelijke (voormalig Australische) deel van Nieuw Guinea, Papoea Nieuw Guinea, en later zeven jaar in Fiji. Westerman vertelt met veel aandacht voor detail over de verschillen

tussen Melanesiërs en Polynesiërs en over het werk dat de Maristen in die gebieden deden. Het was niet altijd een eenvoudige tijd, maar het is duidelijk dat het hem veel gebracht heeft. “Toen ik na veertien jaar weer naar Europa vertrok, was ik een schat aan ervaring rijker,” vertelt hij. Ervaring die hij goed kon gebruiken in zijn verdere loopbaan, die wat anders liep dan verwacht.

In 1993 was het algemeen kapittel van de Maristen in Rome en er werd een nieuw hoofdbestuur gekozen. Op dat moment was pater Westerman, die toen net een jaar in Leuven woonde, in Rome. Het kapittel dacht dat Westerman geschikt was om lid van het bestuur te worden en zo kwam hij voor acht jaar in Rome terecht. Het bracht hem een intensieve periode met veel reizen, vooral in Europa en Noord Amerika, maar ook in Afrika. Hij kijkt er met veel voldoening op terug: “Het was heel indrukwekkend, ik heb ontzettend veel van de wereld gezien en heel veel mensen mogen leren kennen. Maar het was ook intensief en toen ik aftrad in 2001 had ik behoefte om een tijdje monastiek te leven. Gelukkig was ik in de gelegenheid en dat te kunnen doen. Ik heb een periode in een Trappistenklooster in de Eiffel gewoond, voor ik naar Berlijn vertrok waar ik ook nog een jaar of drie gewoond en gewerkt heb.”

Bovenstaande is een vogelvlucht door het rijke en gevarieerde leven van pater Peter Westerman. Uiteraard doe ik hem tekort door er in zulke grote stappen doorheen te gaan, maar dat kan op deze plek niet anders. Wat me opvalt is dat hij in zijn hele loopbaan eigenlijk altijd in de een of andere vorm docent was. Ook heden ten dage, hij loopt inmiddels tegen de tachtig, geeft hij nog altijd een cursus filosofie aan een groep mensen in Rijssen. Op mijn vraag of – terugkijkend – het onderwijs de rode draad in zijn leven was, reageert hij echter heel duidelijk. “Zeker, onderwijs is belangrijk. Onderwijs heeft me veel kennis over de filosofie gebracht. Mijn echte rode draad, mijn echte levensader, is echter religiositeit en de filosofie is een hulpmiddel. De filosofie helpt me om vanuit religiositeit zelfkritisch te zijn. De filosofie staat voor mij ten dienste van religiositeit, het maakt de religiositeit dieper en waardevoller. En inderdaad ik ben vele jaren docent geweest, maar bovenal ben ik een lerende mens. En daar ben ik erg dankbaar voor.”

Theo Lam

Herdenkingsjaar pastoor Alphons Ariëns in 2018

Op 7 augustus 2018 is het 90 jaar geleden dat de bekende priester Alphons Ariëns gestorven is. Het Landelijk Ariënscomité wil hier aandacht aan besteden met diverse activiteiten. Het roept mensen, die herinneringen aan hem hebben uit overlevering, op om die door te geven aan het Comité. Dit kunnen verhalen zijn die over Ariëns de ronde deden. In Steenderen is hij van 1901 tot 1908 pastoor geweest. Over die periode is in 2001 een boekje uitgekomen: 'Herder zonder bokken'. Het ligt in de bedoeling

hier een herdruk van uit te geven. Misschien zijn er mensen die een genezing aan Ariëns' voorspraak toeschrijven of regelmatig tot hem bidden. Misschien zijn er mensen die er vanuit hun geloof en devotie van overtuigd zijn dat er op voorspraak van pastoor Ariëns iets bijzonders is gebeurd of een gebedsverhoring heeft plaatsgevonden. Het Ariëns Comité ontvangt graag een brief, voorzien van volledige naam en contactgegevens, waarin getuigenis wordt gegeven over de devotie, het geloof, de voorspraak, de ontvangen gunst. Zulke brieven helpen met het verzamelen van gegevens rond de roep van heiligheid. Misschien zijn er mensen die devotionalia hebben van hem of andere tastbare herinneringen. Er wordt in Rome hard gewerkt aan het proces tot zaligverklaring. Hoe meer aandacht we aan de Ariënsgedachtenis geven hoe beter het is voor het proces. Wij houden u in de 'Onderweg' op de hoogte van de ontwikkelingen rond het proces tot zaligverklaring en van de activiteiten rond het herdenkingsjaar.

E-mailadres van het Ariëns-Comité is secretariaat@arienscomite.nl. Lees meer op de website www.arienscomite.nl

Oorsprong en geschiedenis van de advent

Met het verschijnen van dit nummer van *Onderweg* gaan we de advent in, tevens het begin van het nieuwe kerkelijk jaar. Daarom is het wellicht interessant om eens te kijken naar de geschiedenis en de oorsprong van deze liturgische periode. Het woord advent is afgeleid van de Latijnse woorden *advenire* en *adventus* welke 'naderen' en 'komst' betekenen. De woorden werden vaak gebruikt bij de troonsbestijging van een keizer, het eerste officiële bezoek van een vorst of de komst van een godheid naar de tempel. Geen wonder dus dat christenen deze term kozen om de periode aan te duiden waarin we de komst van Jezus verwachten. In het jaar 380 na Christus wordt er voor het eerst melding gemaakt van de advent in de kerkelijke geschriften van het Concilie van Zaragoza. Volgens deze geschriften was de adventspraktijk gangbaar binnen het christendom. Maar het is pas vanaf de vijfde eeuw dat we er zeker van zijn dat de advent ook werkelijk werd gevierd. Toen bepaalde bisschop Perpetuus van Tours namelijk dat er in de periode van 1 november tot 6 januari drie maal per week gevast moest worden.

Hoogstwaarschijnlijk houdt deze vastenperiode verband met het feest van Epifanie, dat in de Oosterse Kerk een belangrijke doopdatum was. Net zoals men veertig dagen voor Pasen vastte, werd er ook in deze periode een veertigdagentijd ingelast.

Het gebruik verspreidde zich via Spanje naar Rome, het centrum van de Westerse Kerk. De duur en inhoud verschilden van streek tot streek. In Rome stond het Kerstmotief centraal, terwijl men in Spanje meer aandacht schonk aan de eindtijd. Geen wonder dat deze periode ook werd gezien als een tijd van boetedoening. De liturgische kleur is dan ook nog altijd paars. De derde zondag van de advent wordt *Gaudete* genoemd. In plaats van paars draagt men dan meestal een roze gewaad, dat verwijst naar de vreugde van Kerstmis.

Sinds het Tweede Vaticaans Concilie wordt de advent gezien als een tijd van voorbereiding. Niet alleen op de viering van de menswording van Jezus met Kerstmis, maar ook een hoopvol uitzien naar zijn wederkomst. Daarom is de advent ook een tijd van verwachting. De liturgie wordt hoofdzakelijk bepaald door het evangelie maar ook door andere teksten. Meestal wordt er gelezen uit de profeet Jesaja en wordt er gekozen voor teksten over Johannes de Doper. Beiden worden gezien als aankondigers van de Messias. Op de vierde zondag komt Maria als de verwachtende naar voren.

Hans Limbeek

Bron: Elisabeth pastorale zorg

Bezinnend op weg naar Kerst

Engelen lopen op kousenvoeten, je hebt stilte nodig om ze te kunnen opmerken

Een moment van bezinning schiet er in onze heftische tijd vaak bij in. Even stilvallen om een beeld, een woord, een gedachte op je in te laten werken kan je helpen je eigen innerlijk te verrijken, je zoektocht in geloof te verdiepen. Het kan je ook rust geven, je inspireren om je leven meer kleur te geven.

In de Adventstijd, van 3 december tot en met 6 januari, willen wij, Marga Engelage en Eveline Struijk, u via de mail elke dag een gedachte, beeld, lied of inspirerende tekst aanreiken. Marga Engelage is pastoraal werker in de parochie HH. Twaalf Apostelen en Eveline Struijk is predikant van de protestantse gemeente Eibergen-Rekken.

Wilt u deze mails ontvangen? Meld u aan via de knop op de homepage van onze website. Wie dit jaar de bezinningsmails op weg naar Pasen heeft gekregen, hoeft zich niet opnieuw aan te melden.

Eind november krijgt u dan vanzelf weer bericht van ons.

Een hartelijke en inspirerende groet van ds. Eveline Struijk en pastoraal werker Marga Engelage

Pelgrimstocht Santiago de Compostela

In 2014 ben ik met een groep parochianen met de bedevaart 'In het voetspoor van Jezus' naar Israël geweest. Pastoor en reisleader Fred Hogenelst zei voorafgaand aan de reis: "Er zijn van die dingen die je 'ooit nog eens' zou willen doen in je leven. Iedereen heeft daar zijn eigen lijstje voor." Van veel mensen weet ik dat op hun lijstje een pelgrimstocht naar Santiago de Compostela staat. Voor hen bestaat de mogelijkheid deze pelgrimsreis in 2018 met parochiegenoten te maken.

Pelgrimeren is gaande-de-weg stilstaan bij je eigen levensweg. Wij zijn mensen van de weg. Tijdens een pelgrimstocht komen flarden en herinneringen uit je leven naar boven en onverwacht kun je overvallen worden door gevoelens van teleurstelling, verdriet en zelfs woede. Maar je wordt je ook bewust van wat je dankbaar stemt en blij en gelukkig maakt. De natuur, de stilte, de gesprekken met de mensen met wie je op pad bent en die je onderweg ontmoet, werken helend en verschuiven je perspectief op wat was en is. Pelgrimeren helpt je te accepteren en daarmee ontstaat ruimte. Je raakt geïnspireerd en vervuld door wat je te boven gaat. En zo kan het gebeuren dat je geraakt wordt door de Eeuwige.

Van 23 mei t/m 1 juni 2018 kunt u met medeparochianen mee op pelgrimstocht naar Santiago de Compostela. Tijdens deze tiendaagse pelgrimstocht wandelt u dagelijks een deel van de beroemde Camino (Jacobusroute) naar Santiago de Compostela, de stad met het graf van de apostel Jacobus. De prachtige wegen, waar u pelgrim met de pelgrims bent, voeren u in zeven dagen over de laatste 100 km van de Camino van O Cebreiro naar Santiago. De weg gaat langs kloosters, verborgen heiligdommen en eeuwenoude kerken. Tijdens de dagelijkse wandelingen van maximaal 15 km is er volop ruimte voor bezinning en stilte. Elke dag is er vóór de wandeling een korte meditatie. U zult ervaren dat 'onderweg zijn' op de beroemde Camino misschien wel belangrijker is dan aankomen op de plaats van bestemming.

De pelgrimstocht naar Santiago staat onder leiding van mevrouw Joke Litjens. Joke Litjens was jarenlang pastor voor het mediapastoraat RKK/KRO. De reis is zo ingericht dat mensen voor wie een wandeling van 15 km te ver is, ook gedeelten van de dagroute kunnen lopen. Elke morgen wordt u van het hotel naar het startpunt van de wandeling van die dag gebracht en aan het eind van de middag weer teruggebracht. U loopt in eigen tempo en uw bagage wordt verplaatst. Een dagrugzak volstaat. Een goede conditie is vereist en om goed getraind aan de start te komen, bestaat de mogelijkheid om vanaf begin maart 2018 wekelijks te oefenen door met de deelnemers op zondagmiddag over wandelpaden binnen de grenzen van onze parochie HH. Twaalf Apostelen afstanden van 5, 10, 15 en 20 km af te leggen. Deze uiteraard vrij-

blijvende wandelingen vormen een mooie gelegenheid elkaar beter te leren kennen.

Aan de reis gaat een instructie- en informatiemiddag vooraf. Op zaterdagmiddag 6 januari 2018 (13.30 uur tot 15.30 uur) geeft Joke Litjens in de St. Josephkerk in Lochem informatie over deze bijzondere pelgrimstocht en kunt u haar vragen stellen over alle zaken betreffende de reis. Meer informatie vindt u op de flyer die achter in de kerk ligt en kunt u opvragen op e-mailadres givaarwerk@kpnmail.nl. Op dit e-mailadres kunt u zich ook aanmelden voor de instructie- en informatiemiddag op 6 januari 2018.

Gerrit te Vaarwerk

Boeken: De reis boeken kan op www.drietour.nl/twaalf-apostelen. De reis heeft een gegarandeerd vertrek bij minimaal 15 deelnemers. Maximaal kunnen 24 personen mee. Vol is vol, dus wie het eerst komt, het eerst maalt.

Reissom: € 1.552,- p.p.; toeslag 1-persoonskamer € 265,-.

Inclusief: hotelovernachtingen op basis van een 2-persoonskamer en op basis van halfpension (ontbijt en diner), retourvlucht Amsterdam - Santiago de Compostela, vervoer ter plaatse (de bus blijft op de route voor wie een kortere dagafstand wil lopen of wie een blessure oploopt), fooiengeld voor chauffeur en hotels in Sarria, Lugo, Aruza en Santiago de Compostela, reisleiding, instructie- en informatiemiddag op 6 januari 2018.

Exclusief: lunches onderweg, reis- en annuleringsverzekering.

Bijzondere Kerstgroepen op de Kranenburg

Op vrijdag 8 december a.s. om 11.00 uur opent het Heiligenbeeldenmuseum wederom haar deuren voor een prachtige Kerstgroepententoonstelling.

Dit jaar worden een deel van de kerststallen van Bert Hilhorst uit Amsterdam tentoongesteld. Bert is al zo'n 30 jaar verzamelaar en inmiddels in het bezit van ruim 500 groepen. "De kerststal is bij uitstek iets met een verhaal erachter," zegt hij.

Mevrouw Nanny de Beer uit Zutphen toont een mooie collectie mini-kerstgroepen.

Evenals andere jaren worden er ook uit de eigen collectie veel groepen, waaronder de Cuypersgroep, getoond in een museum dat prachtig in kerst sfeer wordt gebracht. Het Heiligenbeeldenmuseum is open van vrijdag 8 december 2017 tot en met zondag 7 januari 2018 iedere dag open van 11.00 tot 17.00 uur, behalve Eerste Kerstdag en nieuwjaarsdag. Op vrijdagavond 15 december is er een bijzondere avondopenstelling met een sfeervol kerstconcert van zangkoor Reborn. Op Tweede Kerstdag treedt vanaf 13.00 uur harpiste Chantal Dohmen op.

Adres: Ruurloseweg 101, 7251 LD Kranenburg/Vorden
Tel. 0575-55 64 88 alleen tijdens openingstijden.
Meer info: www.heiligenbeeldenmuseum.nl

Wat blijft is de liefde

Margriet te Morsche heeft een nieuwe gedichtenbundel uitgebracht met als titel **Wat blijft is de liefde**. Het centrale thema van de bundel is verlies en rouw. Met de gedichten probeert Margriet woorden te geven aan het gevoel van gemis en verdriet. Ook is er aandacht voor troost: elkaar nabij zijn, een arm om je schouder, iemand die naar je luistert.

De bundel is voor € 3,00 verkrijgbaar bij The Readshop, Zuivelweg 1 in Ruurlo.
Of te bestellen via de mail: margriettem@gmail.com

Kerstfolder

Sinds enkele jaren geven we als parochie een kerstfolder uit. In die folder staat een samenvatting van de activiteiten vermeld die we met zijn allen in de verschillende geloofsgemeenschappen van onze parochie organiseren. Dat zijn echter zoveel activiteiten dat die folder veel te klein is om alles te bevatten. Ook dit artikel in *Onderweg* biedt onvoldoende ruimte om alles op te schrijven. De meeste ruimte hebben we nog op internet. Op de homepage van onze website www.12apostelen.nl vindt u dan ook de meest uitgebreide beschrijving van alle activiteiten. Waarom toch zoveel aandacht hiervoor? zult u zich misschien afvragen. Dat is omdat we, juist met Kerst, uit willen stralen dat we als katholieke kerk ontzettend actief zijn, dat er enorm veel gebeurt in de geloofsgemeenschappen en dat het geweldig mooi is om bij die kerk te horen! We nodigen mensen graag uit om deel te nemen aan al die activiteiten, juist die mensen die anders niet zo vaak of helemaal niet in de kerk komen.

Neem nou bijvoorbeeld de activiteiten voor kinderen: Kindje Wiegen in Joppe, Keijenburg, Ruurlo en Borculo. Speciale kinderkerstvieringen in Borculo, Hengelo, Joppe, Lochem, Ruurlo, Vierakker, Vorden en Zutphen. Kinderkoren die zich gezamenlijk op kerst voorbereiden in Lochem en Zutphen, het adventskransen maken in Lochem, een kinderkerstboekje en niet te vergeten de Herdertjestocht in Vorden. Inderdaad: te veel om op te noemen. En daarom hebben we die folder gemaakt! We hebben we de mensen in de geloofsgemeenschappen gevraagd om die folders niet alleen achterin de kerk te leggen en via *Onderweg* rond te brengen, maar om ze óók op openbare plaatsen in de gemeenschap neer te leggen, in het dorps huis of bij de supermarkt. En dat is natuurlijk bedoeld om de mensen te bereiken we anders weinig zien in de kerk.

En eerlijk is eerlijk..... we zijn ook wel een beetje trots. Trots op al die activiteiten die georganiseerd worden. En dat mag je dan toch ook wel laten zien? De kerstconcerten die overall georganiseerd worden, de buitenkerststal in Joppe, de grote kerstboom in Keijenburg, de verschillende kerstmarkten, het Gregoriaans Getijdenkoor, noem maar op.... Bekijkt u de folder nog maar eens goed, er gebeurt heel wat in de HH. Twaalf Apostelen!

De Commissie Communicatie

Vieringen in verzorgingshuizen

Borculo: Andriessenhuis, 1^e vrijdag van de maand, 9.30 uur.
Brummen: Tolzicht, donderdag in de even week, 16.00 uur.
Hengelo: De Bleijke, 3^e donderdag van de maand, 19.00 uur.
Hengelo: De Bleijke, 4^e vrijdag van de maand, Oec.viering, 19.00 uur.
Lochem: Gudula, zorggroep St. Maarten, 1^e vrijdag van de maand, 10.15 uur.
Lochem: De Hoge Weide, in het Stille Centrum, 2^e woensdag van de maand, 15.30 uur.
Ruurlo: De Bundeling, 1^e vrijdag van de maand, 10.30 uur.
Vorden: Het Wehmehof, vrijdag, Oec. weeksluiting, 19.00 uur.
Zutphen: IJsselflat, 2^e dinsdag van de maand, 10.00 uur.

Doopvieringen

Dopen vindt in principe plaats in een reguliere weekendviering, maar kan bij meerdere dopelingen ook in een aparte doopviering op dezelfde dag plaatsvinden. De doopvoorbereiding is parochieel georganiseerd. Deze voorbereiding is **verplicht** en wordt gegeven door de parochiële werkgroep doopvoorbereiding. Daarnaast is er een **tweede** bijeenkomst, waarin de doopouders kennismaken met de doopheer. U kunt uw kind aanmelden voor het dopen **uiterlijk 10 dagen** voor de doopvoorbereidingsdatum bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl.

Doopdatum	Doopvoorbereiding	Plaats	Kerk
zo. 14 jan. 2018	ma. 11 dec. 2017	Borculo	O.L.V. Tenhemelopneming
zo. 14 jan. 2018	ma. 11 dec. 2017	Keijenborg	H. Johannes de Doper
zo. 21 jan. 2018	ma. 11 dec. 2017	Vorden	Christus Koning
zo. 28 jan. 2018	ma. 11 dec. 2017	Zutphen	H. Johannes de Doper
zo. 11 feb. 2018	ma. 11 dec. 2017	Joppe	O.L.V. Tenhemelopneming
zo. 15 april 2018	di. 3 april 2018	Lochem	H. Joseph
zo. 29 april 2018	di. 3 april 2018	Ruurlo	H. Willibrord
zo. 29 april 2018	di. 3 april 2018	Zutphen	H. Johannes de Doper
zo. 6 mei 2018	di. 3 april 2018	Hengelo	H. Willibrord

In de geloofsgemeenschappen in 'de Vijfhoek' – Baak, Drempt, Olburgen, Steenderen, Vierakker – worden de doopvieringen nader gepland. De doopvoorbereiding vindt plaats op de vastgestelde data 11 december 2017 en 3 april 2018.

Kerkradio via Internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'. Vervolgens klikken op het ikootje 'wereldbol met koptelefoon'.

Bijlage Vieringschema

Kindernevenviering

Vierakker: H. Willibrordkerk, op 3, 10 en 17 december om 9.30 uur.

Rozenkrans bidden

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, iedere woensdag om 10.15 uur,
Drempt: H. Willibrordkerk, 1^e woensdag van de maand.
Keijenborg: H. Johannes de Doperkerk; niet in januari.

Vieringen door de week

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, laatste dinsdag van de maand, 10.00 uur, niet op 26 dec.
Brummen: Andreashuis, iedere woensdag 9.30 uur.
Drempt: H. Willibrordkerk, laatste vrijdag van de maand, 9.30 uur, niet op 29 dec.
Lochem: H. Josephkerk, 1^e donderdag van de maand, 10.00 uur.
Olburgen: H. Willibrordkerk, 1^e vrijdag van de maand, 15.00 uur.
Ruurlo: H. Willibrordkerk, woensdag 20 dec. 10.00 uur
Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, 's woensdags, 9.30 uur.

Koorrooster (voor zover bekend)

Baak:	Dames- en Herenkoor	alle vieringen
Borculo:	Parochiekoor	10-16-24 (22.00 uur) – 31 december
	Stemmig	2-25 december
	Project kinderkoor	24 (17.00 uur) december
Drempt:	Willibrordkoor	10-24-31 december
Hengelo:	Willibrordkoor	3-10-24 (20.00 uur) – 25 - 31 december
Joppe:	Parochieel Koor	3-10-24 (22.00 uur) – 25-31 december
	Kinderkoor	24 (18.00 uur) december
Keijenborg:	Parochieel Koor	3-10-31 december.
	Herenkoor	7 januari
	2Gether	25 december
Lochem:	Gemengd Koor	10-24 (22.00 uur) – 31 december
	Marinata	3-25 december
	Project kinderkoor	24 (19.00 uur) december
Olburgen:	Parochiekoor	9-24 december
Ruurlo:	Gemengd Koor	9-17-20-24 (20.00 uur) december
	Sing a Song	24 (17.00 uur) december
	Markant	25 december
Steenderen:	Gemengd Koor	alle vieringen m.u.v. 24 december
	2Gether	24 december
Vierakker:	Kerkkoor	alle vieringen
Vorden:	Cantemus Domino	10-25-31 december
	Vokate	2-24 december
Zutphen:	Gemengd Koor	24 (20.00 uur) december
	Capella St. Jan	10-25 december
	Dameskoor	17 december
	Project kinderkoor	24 (17.00 uur) december
	Gregoriaans Getijdenkoor	3-10-17 (17.00 uur/Vespers) december

DAG	ZUTPHEN	BRUMMEN	JOPPE	LOCHEM	VORDEN	BORCULO	RUURLO
za 02/12	15.30-16.15 uur Aanbidding & Biecht				18.30 uur WCV M. Engelage	19.00 uur WCV werkgroep	
zo 03/12 Eerste zondag Advent	11.15 uur Eucharistie Scheve / Ten Bruin 17.00 uur Vesper	woensdag 6 dec. 9.30 uur WCV M. Engelage	9.30 uur WCV M. Engelage	9.30 uur Familieviering werkgroep			Dorpskerk 10.00 uur Oec.viering W. Matti
vr 08/12 O.O.H.M. Maria	9.30 uur Eucharistie H. Scheve						
za 09/12	17.00 uur Effata viering						19.00 uur WCV J. van Kranenburg
In dit weekend extra aandacht voor de Adventsactie							
zo 10/12 Tweede zondag Advent	11.15 uur Eucharistie Kardinaal W. Eijk 17.00 uur Vesper	woensdag 13 dec. 9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV MOVwerkgroep	9.30 uur WCV A. Bos	9.30 uur WCV J. van Kranenburg	
za 16/12	19.00 uur BOETEVIERING J. van Kranenburg		19.00 uur Eucharistie H. Scheve			19.00 uur WCV werkgroep	
zo 17/12 Derde zondag Advent	11.15 uur Eucharistie P. Kuipers 17.00 uur Vesper	woensdag 20 dec. Eucharistie H. Scheve		9.30 uur Oec. Taizéviering werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep		9.30 uur Eucharistie H. Scheve
za 23/12							
zo 24/12 Vierde zondag Advent	11.15 uur Eucharistie F. Zandbelt	woensdag 27 dec. 9.30 uur WCV M. Engelage					
zo 24/12 Kerstavond	17.00 uur Kinderkerst A. Bos 20.00 uur WCV M. Engelage		18.00 uur Familieviering werkgroep 22.00 uur WCV A. Bos	19.00 uur Familieviering werkgroep 22.00 uur WCV W. Matti	17.00 uur Familieviering werkgroep	17.00 uur Familieviering M. Engelage 22.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	17.00 uur Familieviering J. van Kranenburg 20.00 uur Eucharistie H. Scheve
ma 25/12 Eerste Kerstdag	11.15 uur Eucharistie H. Scheve G. Oude Groen		9.30 uur Eucharistie E. Wassink 15.00 uur Kindje Wiegen	9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur Eucharistie J. Hulshof	10.30 uur WCV Werkgroep	9.30 uur WCV M. Egelage 15.00 uur Kindje Wiegen
di 26/12 Tweede Kerstdag						11.00 uur Kindje Wiegen	
za 30/12							
zo 31/12/2017 H. Familie Oudjaar	11.15 uur Eucharistie F. Zandbelt	woensdag 3 jan. 9.30 uur Nieuw- jaarsbijeenkomst	9.30 uur WCV J. van Kranenburg	9.30 uur Eucharistie H. Scheve G. Oude Groen	9.30 uur WCV M. Engelage	9.30 uur WCV A. Bos	geen viering
ma 01/01/18 H. Maria Moeder van God Nieuwjaar	11.15 uur Eucharistie H. Scheve, M. Engelage, J. van Kranenburg						
za 06/01	15.30-16.15 uur Aanbidding & Biecht				18.30 uur WCV T. ten Bruin		
zo 07/01 Openbaring des Heren	11.15 uur Eucharistie H. Scheve	woensdag 10 jan. 9.30 uur viering M. Engelage	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep		9.30 uur WCV T. ten Bruin	9.30 uur Oec.viering G. Spekink

LEGENDA:

Euch.: Eucharistieviering

WD:

Woorddienst

EHC:

Eerste H. Communieviering

WCV: Woord- en Communieviering

Oec.viering:

Oecumenische viering

HENGELO	KEIJENBORG	BAAK	DREMPT	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
						17.00 uur WCV T. ten Bruin	za 02/12
9.30 uur WCV L. van de Kam	11.00 uur Eucharistie E. Wassink	9.30 uur Eucharistie H. Scheve	geen viering	geen viering	geen viering	9.30 uur Woorddienst werkgroep	zo 03/12 Eerste zondag Advent
							vr 08/12 O.O.H.M. Maria
	14.00 uur Euch. t.g.v. 60jarig huw. H. Scheve			19.00 uur WCV A. Bos	19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt		za 09/12
In dit weekend extra aandacht voor de Adventsactie							
9.30 uur WCV T. ten Bruin	11.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	geen viering	9.30 uur Eucharistie H. Scheve			9.30 uur WCV werkgroep	zo 10/12 Tweede zondag Advent
		19.00 uur WCV T. ten Bruin					za 16/12
9.30 uur WCV werkgroep	11.00 uur WCV werkgroep		geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur WCV werkgroep	9.30 uur Eucharistie P. Kuipers	zo 17/12 Derde zondag Advent
						17.00 uur Eucharistie H. Scheve	za 23/12
							zo 24/12 Vierde zondag Advent
18.00 uur Herdertjesviering G. Oude Groen 20.00 uur WCV J. van Kranenburg	22.00 uur Eucharistie H. Scheve T. ten Bruin	22.00 uur WCV M. Engelage	20.00 uur Eucharistie J. Leisink	20.30 uur WCV G. Oude Groen	20.00 uur WCV T. ten Bruin	19.00 uur Familieviering werkgroep 22.30 uur WCV J. van Kranenburg	zo 24/12 Kerstavond
9.30 uur Eucharistie H. Scheve	11.00 uur WCV A. Bos 15.00 uur Kindje Wiegen	geen viering	geen viering	geen viering	9.30 uur WCV G. Oude Groen	9.30 uur WCV T. ten Bruin	ma 25/12 Eerste Kerstdag
De Bleijke 9.30 uur WCV T. ten Bruin							di 26/12 Tweede Kerstdag
		19.00 uur Oudjaarsviering J. van Kranenburg				17.00 uur Eucharistie H. Scheve	za 30/12
9.30 uur WCV G. Spekkink	11.00 uur WCV T. ten Bruin		18.00 uur Oudjaarsviering J. van Kranenburg	geen viering	9.30 uur WCV T. ten Bruin		zo 31/12/2017 H. Familie Oudjaar
							ma 01/01/2018 H. Maria, Moeder van God Nieuwjaar
						17.00 uur Eucharistie H. Scheve	za 06/01
9.30 uur Eucharistie H. Scheve	9.30 uur WCV werkgroep	geen viering	9.30 uur Eucharistie J. Leisink	geen viering	9.30 uur WCV M. Storteler		zo 07/01 Openbaring des Heren

Kinderkerst- viering op kerstavond

Om 17.00 uur in Borculo, Ruurlo
en Zutphen.
Om 18.00 uur in Joppe en Hengelo.
Om 19.00 uur in Lochem en
Vierakker. Zie pagina 14 en 15.

Kerstmis vieren met kinderen

Kerstmis is een feest voor iedereen
en zeker ook voor de kinderen.
Op deze pagina een overzicht van
activiteiten voor kinderen in onze
parochie.

Kerststal uit de
H. Willibrordkerk, Olburgen

Kindje Wiegen

Speciaal voor peuters en
kleuters wordt er 'Kindje
Wiegen' georganiseerd.
Op Eerste Kerstdag om
15.00 uur in Joppe,
Keijenburg en Ruurlo.
Op Tweede Kerstdag om
11.00 uur in Borculo.

Buiten- kerststal Joppe

Van 24 december tot
en met 26 december
staat er een mooie
Kerststal met levende
dieren naast de O.L.V.
Tenhemelopnemingkerk
in Joppe. Op de beide
kerstdagen klinken er de
bijzondere klanken van de
midwinterhoornblazers.

Kerst- boekje

Onze parochie geeft een
kerstboekje speciaal voor
kinderen uit. Dit jaar
heet het 'De Kerststal'.
Alle kinderen van de
katholieke basisscholen in
onze parochie ontvangen
zo'n boekje. Ook liggen
achterin onze kerken en in
het Heiligenbeeldenmuseum
exemplaren die u mee kunt
nemen voor uw kinderen of
kleinkinderen, mochten zij
nog geen boekje gekregen
hebben. Wij wensen u veel
leesplezier!

Herdertjes- tocht in Vorden

Een tocht langs een prachtig met
kaarsjes verlichte route waarlangs
het kerstverhaal wordt uitgebeeld
met muziek, toneel en in beeld. De
start is op 23 december tussen 18.00
en 18.45 uur in de Christus Koningkerk
en eindigt in de Dorpskerk.

Open- stelling kerken

Sommige kerken stellen
hun kerken open tijdens de
kerstdagen. Kom kijken naar
de mooie kerstversieringen en
kerststallen.
Op Eerste en Tweede Kerstdag in
Joppe en Steenderen. Op Tweede
Kerstdag in Vierakker.

Heilig Vormsel

Opgave graag vóór 1 januari 2017

Voor de kinderen uit alle geloofsgemeenschappen is er jaarlijks één parochieel voorbereidingstraject en één vormselviering voor de toediening van het H. Vormsel. De parochiële werkgroep Vormselvoorbereiding is gestart met de voorbereidingen en de planning is gemaakt. Kinderen uit groep 8, die in 2018 het Heilig Vormsel willen ontvangen, worden hierbij

uitgenodigd om zich op te geven.

De informatieavond voor ouders en vormelingen is op maandag 19 maart 2018 van 19.00 tot 20.45 uur in het parochiecentrum Christus Koning, Jebbink 8 in Vorden. Het voorbereidingsweekend is op zaterdag 21 en zondag 22 april 2018, mét een overnachting.

Op 26 mei zal in Utrecht de kennismaking met de vormheer, mgr. H. Woorts plaatsvinden. De vormselviering is op zaterdag 9 juni 2018 om 19.00 uur in één van de kerken in onze parochie. Dat wordt later vastgesteld. Heb je nog vragen, dan kun je contact opnemen met Marga Engelage, m.engelage@12apostelen.nl of 06 2940 5303.

Graag zien we jullie opgave vóór 1 januari 2018 tegemoet. Het aanmeldingsformulier vindt je op de website www.12apostelen.nl onder het blok Wat te doen bij? Heilig Vormsel, of kun je opvragen bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl

Marga Engelage, pastoraal werker

Top 2000 Kerkdienst

Kom je ook?

Thema: "Wonderful World Beautiful People"

De liederen zijn gekozen uit de Top 2000 en het projectkoor onder leiding van Petra Limon en de jongerenband The Week starten binnenkort met de repetities. Het belooft een mooie, inspirerende kerkdienst te worden op vrijdag 29 december om 19.30 uur in De Wijngaard, Wilhelminalaan 3 te Zutphen. Voorgangers zijn dominee Anneke de Hoop en pastoraal werker Marga Engelage.

Na de dienst is er gelegenheid om na te praten en te genieten van de Top 2000 muziek, gespeeld door de band in het Top 2000 café.

De toegang is vrij; wel is er een deurcollecte na afloop.

De Top 2000 Kerkdienst wordt georganiseerd door de Protestantse Gemeente Warnsveld en Zutphen en de R.-K. parochie HH. Twaalf Apostelen.

Jong Onderweg

De eerstvolgende bijeenkomst is op 12 december a.s. Plaats en tijd is nog niet bekend. Ben je geïnteresseerd, tussen de 18 en 35 jaar en wil je eens meedoen? Je bent van harte welkom! Voor informatie en opgave kun je terecht bij Marga Engelage, m.engelage@12apostelen.nl of whatsapp of bel naar 06 2940 5303 of volg ons via Jong Onderweg facebook.nl

Eerste Heilige Communie

Opgave vóór 5 januari 2017

Na het Doopsel is de Eerste Heilige Communie de volgende grote stap in het geloofsleven van het kind. Dit vindt plaats wanneer een kind in groep 4 of 5 zit. Een bijzonder moment: voor het eerst mag een kind dan deelnemen aan de communie en het Lichaam van Christus ontvangen.

De voorbereidingen voor de Eerste Heilige Communie 2017 starten in de clusters bij voldoende opgave begin 2017. De aanmelding zien we graag vóór 5 januari 2018

tegemeet. Een aanmeldingsformulier vindt u op de website www.12apostelen.nl onder het blok Wat te doen bij? - Eerste Heilige Communie of kunt u opvragen bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl Zie ook de informatie op de pagina van de eigen geloofsgemeenschap in deze Onderweg.

Voor vragen kunt u terecht bij het parochiesecretariaat of bij Marga Engelage.

De Eerste Heilige Communievieringen zijn, bij voldoende deelname, in onze parochie op:

* **Zondag 27 mei 2018** om 11.00 uur in de H. Johannes de Doperkerk in Keijenburg voor de kinderen uit de geloofsgemeenschappen van Hengelo en Keijenburg.

* **Zondag 3 juni 2018** om 9.30 uur in de H. Willibrordkerk in Ruurlo voor de kinderen uit de geloofsgemeenschappen van Borculo en Ruurlo.

* **Zondag 10 juni 2018** om 9.30 uur voor de kinderen uit de geloofsgemeenschappen van Baak, Drempt, Olburgen, Steenderen en Vierakker. Plaats/Kerk nader te bepalen.

* **Zondag 24 juni 2018** voor de kinderen uit de geloofsgemeenschappen van Brummen, Joppe, Lochem, Vorden en Zutphen. Tijd/Plaats/kerk nader te bepalen.

Marga Engelage, pastoraal werker
m.engelage@12apostelen.nl

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Tengnagelshoek 10a, 7201 NE Zutphen, 0575-527080,
info@stjan-emmanuel.com

Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.

Rekeningnr.: NL76INGB0000887463

t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel

Redactie: scpellemans@hotmail.com

Locatieraad

Berry Wessels, voorzitter, 520318; Ben van der Krabben, secretaris, 529137; Herman Veldscholten, penningmeester, 06 49683822; Herman Heuver, gebouwen, 06 25056113

Pastoraatgroep

vacatures

Nieuwjaarsgedachten

We zijn een aantal weken verwijderd van het nieuwe jaar. Tijd om terug te blikken, maar ook om vooruit te kijken.

Het jaar 2017 heeft extra bestuurlijke inspanningen gekend doordat we genoodzaakt werden om de perikelen rondom het PCM-gebouw in goede banen te leiden. De financiële situatie was van dien aard, dat er maatregelen genomen moesten worden om niet verder in de schulden te raken. De verhuur van ruimten liep terug, terwijl de vaste lasten doorliepen. Ook noodzakelijk onderhoud zou de kosten nog verder laten oplopen. Door het vinden van een lange termijn huurder voor de gehele benedenverdieping van het PCM, ontstond er een nieuwe situatie. De keuze is toen gemaakt om activiteiten (koffie drinken) na de zondagsviering te verplaatsen naar de kerk. Voor veel mensen een grote verandering doordat de vertrouwde gang naar het PCM kwam te vervallen. Als bestuur hopen wij dat voor anderen de drempel om even na te praten vervallen is.

De restauratie van toren en dak was al eerder in kaart gebracht, echter door de toegezegde bijdrage van het rijk was verder uitstel niet aan de orde. Met veel inspanning van de gebouwenbeheerder, voor het verkrijgen van meerdere subsidies, en medewerking van de gemeente, zijn wij er in geslaagd het grootste deel van de kosten bij elkaar te krijgen. Er is nog een tekort van ca. € 75.000. Vast vertrouwen in medeparochianen, om dit nog bij elkaar te krijgen, heeft ons doen besluiten om met de restauratie te starten. Door toepassing van het "Open Arms" principe, waardoor belangstellenden (o.a. 1500 leerlingen) de restauratie kunnen volgen vanaf de steigers, zijn er veel vrijwilligers (tijdens de restauratie) nodig voor begeleiding. U kunt zich nog steeds aanmelden!

Het hele jaar zoeken we al mensen voor de pastoraatgroep. Helaas nog zonder

resultaat. We krijgen ook weinig respons van wat er onder de parochianen leeft. De pastoraatgroep is het luisterend oor voor de pastors. Er moeten toch personen zijn die dit op zich willen nemen?

We zijn van mening dat het ledenbestand op orde is, en hopen dat de extra exemplaren "Onderweg" die dit keer bezorgd zijn, op prijs gesteld worden en u misschien inspireren tot deelname aan het parochiegebeuren.

Wat mogen we van 2018 verwachten? Graag wil ik iedereen die het afgelopen jaar, op welke manier dan ook, zich heeft ingezet voor onze geloofsgemeenschap hartelijk danken. Om ook de exploitatie van ons "Erfgoed" Nieuwstadskerk/St. Jan rond te krijgen, zullen we naast de actie "Kerkbalans", andere mogelijkheden aan moeten boren om dit gebouw door het functioneler te maken voor de toekomst te kunnen behouden. Verder staan we voor een bestuurswisseling, maar we hebben er alle vertrouwen in dat dit voor elkaar komt.

Namens de locatieraad wens ik u allen een goede gezondheid en Zelig Nieuwjaar toe en hopen u de hand te schudden op zondag 7 januari, na de viering van 11.15 uur.

Berry Wessels, voorzitter locatieraad

Familievieringen

In september hebben de kinderen een boekje met Evangelieverhalen ontvangen. Vooraf aan een familieviering wordt om 10.45 uur in de sacristie uit dit boekje voorgelezen. Er zijn nog boekjes te verkrijgen.

De eerstvolgende familieviering is op zondag 26 november om 11.15 uur. Het is dan **Christus Koning**. Pastor Zandbelt

zal uitleggen, waarom deze dag Christus Koning heet. Kom je ook? Geef je op bij Jacqueline of José. Ook wanneer je het leuk vindt om iets voor te lezen of een kaars aan te steken.

Kerstmis

Op kerstavond 24 december is er om 17.00 uur een speciale kerstviering voor het hele gezin. Diaken Anton Bos zal met alle kinderen, groot en klein, het kerstverhaal vertellen. Voor deze kerstviering willen we een kinderkoortje samenstellen. Zing je mee? Geef je snel op bij Jacqueline of José, dan kunnen we nog een paar keer oefenen.

Jacqueline Mulder 06 30650039

José Klooster 0575 519616

Misintenties

3/12: Hendrikus Gerardus Johannes Wientjes; **24/12:** Familie van Enk-Thomson, Pastoor Wim Jongerius; **25/12:** Familie van Enk-Thomson, Reinier Maria Kip, Oscar te Loo, Pastoor Wim Jongerius.

Overleden

13/9: Antonia Aleida Maria Willemsen-Peters, 92 jaar.

Gedoopt

op 22 oktober 2017

- Bente Theske Jacobien van Doorn, dochter van Raymond en Marcella van Doorn en zusje van Siefke
- Yfke Sophie Maria ter Bogt, dochter van Patrick en Femke ter Bogt en zusje van Phileine
- Jip Bren Michon Nobel, zoon van Eric en Jorieke Nobel
- Annie Johanna Elisabeth Oogjes, dochter van Johannes Oogjes en Juanita Bakker en zusje van Wiebe.

Effataviering

Op 9 december en 13 januari is er een Effataviering om 17.00 uur in de St. Jan.

Kerkdiensten Vredeskapel-GGNet (10.30 uur)

3/12: G. Spekkink; 10/12: M. van de Velde (avondmaal); 17/12: P. den Dulk; 24/12: G. Spekkink (kerstviering, 19.30u); 31/12: J. Ras (beziensbijeenkomst) 7/1: R. Baauw.

Middagpauzediensden:

iedere donderdag, 12.15 uur - 12.30 uur.

(Luthersekerk, Beukerstraat 10 in Zutphen)
7/12: ds. G.W. van de Brug; 14/12: ds. mw. Terwel-Hamster; 21/12: ds. mw. Bultjes-Faber; 28/12: ds. S.A. Meijer.

Vervolg Zutphen

Kerstconcert

Op zaterdag 16 december is er een kerstconcert in de St. Janskerk. Dit is een mooi moment om je op de drukke kerstdagen voor te bereiden. Het is een uniek concert, want naast een soliste (Ellen

Pieterse, sopraan) en een gast-organist (Theo Meurs), zal ook de wereldpremière plaatsvinden van een Partita voor orgel. Bert Matter (voormalig organist Walburgiskerk) componeerde dit stuk speciaal voor het 200 jaar oude Timpe-orgel, op verzoek van Jean van Cleef (cantor-orga-

nist van de St. Janskerk). Deze laatste zal het werk ook uitvoeren. Laat je kerstgedachten de vrije loop, vanaf 17.00 uur. De toegang tot de St. Janskerk (Nieuwstad) is gratis. Er volgt slechts een eind-collecte. Doen! Voor een echte Kerst.

H. Andreas - Brummen

Andreashuis
Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen
0575-561403
rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
Redactie: onderweg-brummen@outlook.com

Locatieraad

Sjoerd van Geffen, secretariat, 566533
Laurens Mul, penningmeester, 775404
Johan Waanders, gebouwen, 562615
Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

In Memoriam

Op 14 september is overleden in de leeftijd van 78 jaar, onze medeparochiaan **Mini Dekkers**. Haar crematie was op 22 september te Dieren.

Piet (Petrus Josephus Maria) Stoopman is overleden op 14 oktober. Hij werd op 18 augustus 1934 geboren. Zijn crematie uitvaart vanuit de RK kerk in Dieren was op 20 oktober.

Zaterdag 28 oktober is overleden **Riet Sanders-de Boer**. Zij werd op 2 mei 1930 geboren te Hoogwoud. Op vrijdag 3 november was haar crematie in Dieren.

Dinsdag 7 november is na een zeer kort ziekbed overleden **Ina van Leeuwen-Nusink** op de leeftijd van 89 jaar.

Heer, geef Riet, Mini, Piet en Ina de eeuwige rust, en het eeuwige licht verlichte hen, dat zij mogen rusten in vrede.

Andreashuis opent haar deuren met de Kerst

Het kerstfeest is een Hoogfeest dat we ook in Brummen vieren. We herdenken en vieren de menswording van Gods Zoon en de geboorte van Jezus Christus. Op maandag 25 december opent het Andreashuis daarom haar deuren. Het Andreaskoor verzorgt dan vanaf 10.00 uur een kerstsamenzang. We zingen de

liederen die iedereen kent en die zo bijdragen aan de kerstsfeer.

Na afloop is er gelegenheid om elkaar een zalig kerstfeest te wensen en de kerststal te bewonderen onder het genot van een kop koffie, thee of wat limonade.

Bezorger gevraagd voor Onderweg

Voor de wijk de Pothof vragen wij een nieuwe bezorger voor de *Onderweg*. Het gaat om ongeveer 60 exemplaren, verspreiding is ongeveer 7x per jaar. Er staat een aardige vergoeding tegenover. Graag contact opnemen met Jolanda Jansen 0575-564814.

Allerzienviering

Tijdens de zeer drukbezochte Allerzienviering op donderdag 2 november werden met name onze overleden parochianen van het afgelopen jaar herdacht. Het was een mooie stemmige viering. Ruim 120 nabestaanden, familieleden en parochianen vulden de grote zaal van Concordia. Na de viering ging men naar het verlichte kerkhof om daar te bidden en kaarsen te plaatsen bij hun dierbaren. Na afloop was er gelegenheid om koffie te drinken en met elkaar na te praten.

Klusochtend kerkhof

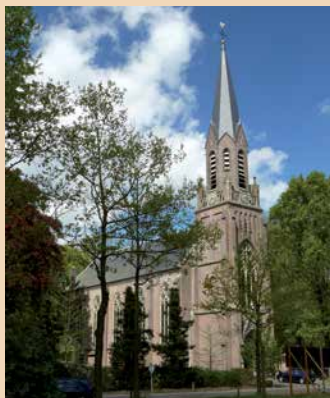
Op zaterdag 21 oktober waren er ondanks het regenachtige weer, toch nog negen vrijwilligers om het kerkhof winterklaar te maken. Er werd flink gewerkt met bladblazers, kruiwagens met grind werden opgebracht en het columbarium, het Calvarie werden weer mooi schoongemaakt. Tijdens de koffie was er wederom een heerlijke koek namens de familie Span uit Enschede.

Dank aan allen die hebben meegeholpen! *Jolanda Jansen, beheerder en administrateur RK kerkhof*

25e Andreasmarkt

Op 21 april 2018 zal de Andreasmarktcommissie voor de 25e keer haar jaarlijkse rommelmarkt organiseren. In 1981 wist pastoor Arie Groenen een aantal mensen enthousiast te krijgen om een markt te organiseren ten behoeve van het orgel in onze kerk. Enkele jaren later deed het parochiebestuur weer een beroep op deze mensen om nogmaals een markt te organiseren maar nu voor het dak van de kerk dat nodig aan vervanging toe was. Vanaf 1992 is een groep mensen bezig met het organiseren van een markt om gelden in te zamelen voor het onderhoud van het kerkgebouw. In 2008 is de doelstelling gewijzigd in geld in te zamelen voor de RK gemeenschap in Brummen. Tevens werd de Andreasmarkt in dat jaar een stichting. Van de groep die in 1981 begon met de organisatie van de markt zijn nog steeds drie mensen actief bij de organisatie betrokken. Mocht u goederen hebben dan kunt u dit telefonisch doorgeven op nummer (0575) 561115 of via de mail: goederen@andreasmarktbrummen.nl. *Andreasmarktcommissie*

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
 rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
 Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
 Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
 Redactie: willie.lenselink@planet.nl

Locatieraad

Jan Wagenmans, vz., 493396; Lolita Hesselink-Robail,
 secr., 492699; Jan Roes, pm., 490711; Wim Noordman,
 492627; Peter Wolbert, 494131 of 06-52368101.

Pastoraatgroep

Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens Tenholter,
 492392; Germaine Wijnands, 06-53227452; Anne Wijffels,
 490752; Lenneke Groenevelt, 846657 Peter Wolbert.

Allerzielen

Op 2 november jl., Allerzielen, ging Marga Engelage voor tijdens een mooie indrukwekkende viering in onze kerk. Traditiegetrouw trokken wij in processie naar het kerkhof, dat met dank aan vele helpende handen, er weer prachtig bij lag.

De toren

Stap voor stap zien we voortgang in de restauratie van onze kerk. Op advies van monumentenwacht, om de inspectie van de toren te vergemakkelijken, heeft Aannemersbedrijf Haarman uit Harfsen tussenvloeren en trappen aangebracht.

Nieuwsbrief (Katern)

Al een aantal jaren hebben Gertrude Hankanimana en Thea Bles met grote inzet de nieuwsbrief (het katern) verzorgd. Het gele katern, voorzien van informatie over vieringen, gebedsintenties en stukjes uit de digitale nieuwsbrief vinden we achter in de kerk. Gertrude en Thea hebben te kennen gegeven met dit werk te gaan stoppen

en gelukkig hebben we Willie Lenselink bereid gevonden dit op te pakken. Het gele katern zal in de toekomst eens in de 6 weken verschijnen i.p.v. éénmaal per maand en zal alleen de basisinformatie bevatten. Wij danken Gertrude en Thea heel hartelijk voor het werk dat ze gedaan hebben en zijn blij dat Willie de taak op zich wil nemen.

Buitenkerststal

Zoals al tientallen jaren gebruikelijk zal ook dit jaar naast de ingang van de kerk de kerststal met levende dieren te bewonderen zijn.

Op Eerste en Tweede Kerstdag is van 11.00 tot 16.00 uur de kerk open en kunt u ook binnen de kerststal bezoeken. Op beide dagen, vanaf 11.00 uur tot 16.00 uur, zullen de midwinterhoornblazers voor extra sfeer zorgen.

Familieviering

Op kerstavond 24 december nodigen we alle kinderen, hun ouders en familie uit om met ons tijdens de familieviering de geboorte van Jezus te vieren. We hopen weer op een grote opkomst!

Kerstwens en een Gelukkig Nieuwjaar

Het jaar 2017 loopt ten einde, 2018, een bijzonder jaar voor onze geloofsgemeenschap, staat voor de deur.

Wij willen alle vrijwilligers danken voor hun inzet in het afgelopen jaar. Samen zijn we kerk!

De locatieraad en de pastoraatsgroep wenst u allen een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig en Gezond Nieuwjaar. Persoonlijk kunnen we elkaar een goed nieuwjaar toewensen op zondag 14 januari aansluitend aan de viering van 9.30 uur. U bent van harte welkom in het Bosrestaurant.

Kindje Wiegen

Ook dit jaar gaan we traditiegetrouw op Eerste Kerstdag om 15.00 uur Kindje Wiegen.

Deze korte viering van ongeveer een half uur is speciaal voor peuters en kleuters. In deze viering kijken en luisteren we naar het kerstverhaal. We zingen kerstliedjes en we maken een mooie kerstknutsel.

Dus reden genoeg om er even tussen uit te gaan op Eerste Kerstdag. Vorig jaar was het aantal bezoekers overweldigend. Ook dit jaar hopen we weer op een grote opkomst. U bent allen van harte welkom!!

Koffie-ochtend

Als deze *Onderweg* bij u in de bus valt, hebben we alweer de koffieochtend van november, met de spreker pastor J. Leisink over zijn reis naar de Baltische Staten, achter de rug.

In het nieuwe jaar is de volgende ochtend op 10 januari. We hebben dan mevrouw Louise Hartman uit Zutphen als gastspreker. Zij studeerde Nederlands en schrijft maandelijks een column voor de landelijke RKK Parochiebladenservice. Lichtvoetige stukjes die je gemakkelijk kunt lezen, toch met een onderton.

Ze zal ook iets vertellen over haar jeugd, wat ook in haar verhalen voorkomt. Kortom nostalgie en religie op een verhalende wijze.

Het belooft zeker een interessante ochtend te worden.

Om 10.00 uur staat de koffie klaar in de pastorie. U hoeft zich niet aan te melden, maar het is wel fijn als we weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen en ook als u opgehaald wilt worden graag een telefoontje naar:

Puck Vork : 0575 - 490500 of Janny Engelsman: 0575 - 490434.

Graag tot ziens op 10 januari 2018.

27 januari 2018

op zaterdag 27 januari om 19.00 uur gedenken wij de ingebruikname van onze kerk, 150 jaar geleden. Monseigneur Woorts zal met pastoor Scheve voorgaan in een Eucharistieviering.

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457,
rkkkerklochem@hetnet.nl

Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.
Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en
intenties).

Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).
Redactie: gjvaarwerk@kpnmail.nl

Locatieraad

Anton Schilderincx, v.z., 251115; Gerrit te Vaarwerk, secr.,
462882; Paul Wuts, pm., 460149.

Pastoraatgroep

Lucia Doornbos, 280330; Thea van Huijstee, 258442;
Ben Hemmer, 257791.

Onderhoud kerktoren, klok en uurwerk

Het is u vast niet ontgaan dat de kerkklok niet altijd de juiste tijd aangeeft. Bij het controleren van het uurwerk kwam aan het licht dat ook het bovenste deel van de kerktoren, het gedeelte waarin de luidklok hangt, aan een grondige reparatie toe is. In verband met de vermoede instabiliteit van de kerktoren wordt sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw de luidklok geklepeld, dat wil zeggen dat een hamer tegen de klok slaat. Op verzoek van de locatieraad heeft het parochiebestuur aan Monumentenwacht Gelderland opdracht gegeven te onderzoeken of het mogelijk is de klok weer te laten luiden. Uit het onderzoek kwam naar voren dat niet de instabiliteit van de toren de hoofdoorzaak is van het niet meer kunnen luiden, maar dat het euvel zit in de oorspronkelijke ophanging van de luidklok. De luidklok met het opschrift St. Jozef A.D. 1958, Petit et Fritsen me fundet (Petit en Fritsen hebben mij gegoten) hangt sinds de reparatie in de jaren tachtig in een ijzeren klokkenstoel die op een stabiele betonnen bodemplaat staat. De voormalige ophanging bestaat uit twee ijzeren platen die in

de spouwmuren met vier ijzeren bouten zijn vastgemaakt. Deze bouten zijn in de loop van de tijd gaan roesten met als gevolg dat de platen niet meer voldoende vastzitten. Ook de bouten waaraan de wijzerplaten zijn opgehangen, zijn aangetast en veroorzaken scheuren in de toren. Bovendien ligt in dit gedeelte van de toren het voegwerk er op vele plaatsen uit. Verder valt de verlichting op de toren regelmatig uit en zijn van het uurwerk de sleepcontacten versleten. Met de huidige kennis van zaken zijn de toren, de versleten bevestiging van de klokkenstoel met de rubberen dempers, de aandrijflijn van de luidklok en het uurwerk inclusief verlichting goed te herstellen.

Bij drie gespecialiseerde bedrijven zijn offertes aangevraagd. U zult begrijpen dat de hele operatie een behoorlijk kostenplaatje oplevert. Omdat het telkens opnieuw moeten plaatsen van een steiger en het inhuren van een kraan hoge kosten met zich meebrengen, is het wenselijk om alle herstelwerkzaamheden in één keer uit te voeren. In de komende KerkBalans in januari zullen we aan de restauratie van de toren en de kerkklok extra aandacht schenken. We hopen dat u in de loop van 2018 het prachtige en ingetogen geluid van het sprankelende klokje weer kunt horen. Net als in zijn oorspronkelijke functie zal het luiden van dit Franciscaanse kloosterklokje dan een verwijzing zijn naar hoop en toekomst.

Taizéviering

Zoals u wellicht weet is er elke tweede zondag van de maand een Taizéstilteviering in de Witte Kerk. In december doen we het anders: op zondag 17 december is er om 09.30 uur in onze St. Josephkerk een ochtenddienst in de sfeer van een Taizéviering. De viering wordt bepaald door muziek, zang, gebed en stilte om het evangelie tot je door te laten dringen. De viering wordt voorbereid door de leden

van de Taizéwerkgroep en leden van de werkgroep voor Liturgie van onze geloofsgemeenschap.

Het thema van de viering staat in het teken van de advent. In de advent zoeken we wegen naar de stille kern van ons hart. Samen gaan we op weg om wegen van hoop te bewandelen. De viering wordt ondersteund door het Taizékoor en enkele leden van het koor Marinata. Iedereen is van harte welkom!

Nieuwe dirigent

Mijn naam is Gerrie van der Horst. Ik ben geboren in Nijkerk op de Veluwe en daar opgegroeid in de PKN-kerk (voorheen Nederlands Hervormd), maar woon intussen alweer 38 jaar in Ruurlo.

Zingen zit mij in het bloed, in mijn leven. Na een depressie in 1988, ontdekte ik hoe nabij God in mijn leven is. God wil er voor ons zijn: niet ver weg, maar in ons hart, niet voor de perfect levenden, maar juist voor mensen die gebroken zijn. Ik kwam in aanraking met de theologische vorming voor gemeenteleden en wilde verkondiger van Gods liefde zijn. Ik merkte dat je met zingen de liefde van God kunt doorgeven. Als zangeres heb ik dat veel gedaan en ik hoop dat te blijven doen. Dirigeren is geweldig: je gaat met mensen om en je groeit naar elkaar toe. Zingen is niet alleen je mond opendoen en klankgeven, maar vooral je lichaam en hart helen. Je hele menszijn is er van top tot teen bij betrokken. Door het spelen op een kerkorgel of door pianospelen kom je tot rust. Dat geldt ook voor het schrijven van gedichten. Wat je al niet leert en kunt als je op God vertrouwt!

Ik loop nu enkele weken mee als dirigent van het Gemengd Koor van de St. Josephkerk. Het is fijn om in de vieringen spiritualiteit te voelen en te beleven. Graag hoop ik u te ontmoeten.

Gerrie van der Horst.

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735,
parochievorden@tiscalimail.nl
Secretariaat: dinsdag 9.00-12.00; donderdag 9.00-10.30.
Rekeningnr.: NL68RABO0366463667 (kerkbijdrage);
NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad

Huub Winkeler, vz., 553292; Herman Peters, secr.,
520452; Paul Zents, pm., 556723.

Pastoraatgroep

Jaap Harmsen, vz., 553050; Ans Heuveling, secr., 552267;
Carin Fransen, 552322; Gerard Eijkelkamp, 552914.

Voor *Onderweg* is dit het eerste nummer van de zesde jaargang. Dit betekent dat het parochieblad inmiddels vijf jaar bestaat en duidelijk aan zijn doel voldoet: een verbindend element willen zijn tussen de 14 geloofsgemeenschappen in onze parochie! Het is u wellicht opgevallen dat het voorblad een nieuwe lay-out heeft gekregen en dat er ook aan de binnenkant veranderingen zijn aangebracht in kleur en, soms, het lettertype. Er is uiteraard wel getracht om de leesbaarheid goed in het oog te houden.

Op dinsdag 31 oktober hebben we onze jaarlijkse parochieavond gehouden waar men, met een grote opkomst van onze parochianen/vrijwilligers, geïnformeerd werd over het wel en wee in onze geloofsgemeenschap. Met veel interesse werd er geluisterd naar de presentatie van Marga Engelage: *Geloven we of geloven we het wel?* (zie het artikel op deze pagina) Op het einde van het officiële gedeelte werden alle vrijwilligers in het zonnetje gezet met het overhandigen van een speciale Geloofsgemeenschap Vorden/Kranenburg sleutelhanger. Deze werd namens alle aanwezigen overhandigd aan Marietje Steenbreker, Riet Oudsen en Bennie Rondeel door Jaap Harmsen, voorzitter van de pastoraatgroep.

In de dorpskerk werd op zondag 5 november de jaarlijkse Raad van Kerken Schoenendoosactie-viering gehouden. Een volle Dorpskerk hoorde het "Schoenendoos Kinderkoor" zingen onder leiding van Piet Piersma. Voorganger

Jaap Harmsen hield een overweging met als thema "Wie de schoen past, trekt hem aan". Een uitstekend thema dat ook de kinderen zeer aansprak. In samenwerking met de Vordense basisscholen staan er ruim 200 gevulde schoendozen klaar om verzonden te worden.

Inmiddels zijn ook de voorbereidingen begonnen voor de Actie Kerkbalans. Deze zal in 2018 van start gaan met als thema: "Mijn kerk in beweging". In de volgende *Onderweg* zult u daarover volledig ingelicht worden.

In de decembermaand, zijn er naast de (Kerst)vieringen, nog drie activiteiten die we niet onvermeld willen laten: donderdag 7 december (20.00 uur) parochieavond met een lezing van pater Jan Hulshof, motto: "Aarde, mijn aarde, mijn moeders huis" in de Christus Koningkerk. Op zondag 17 december (19.00 uur) Raad van Kerken Kerstsamenzang in de Dorpskerk. Vrijdag 22 december de Herdertjetocht: start vanaf 18.00 uur tot 18.45 uur vanaf de Christus Koningkerk.

Zowel op Kerstavond als op Eerste Kerstdag is er een viering in onze kerk. De jaarlijkse nieuwjaarsreceptie vindt plaats na de viering op zaterdag 6 januari. Het motto "Kerk in beweging" hopen wij met elkaar ook in 2018 waar te kunnen maken.

Namens locatieraad en pastoraatgroep wensen wij u een gezegende Kerst en een gezond en voorspoedig Nieuwjaar!

Huub Winkeler

Rectificatie

In het vorige nummer van *Onderweg* stond dat Hennie Bouwmeester was over-

leden. Dit moet zijn **Hennie Rouwenhorst-Mullink**. Na de uitvaart in Vorden op 2 september werd zij in Vierakker begraven. Onze excuses voor deze vergissing.

Geloven we of geloven we het wel?

Doel van het "project", zoals toegelicht door Marga Engelage die samen met Jaap van Kranenburg actief is met het begeleiden van de geloofsgemeenschappen, is nu onze geloofsgemeenschap te bezielen met meer nadruk op onze rol in de samenleving naast het liturgisch aspect binnen onze kerk.

Nog steeds zijn heel veel mensen actief binnen de kerk, maar de "kerk" wordt minder gehoord binnen de maatschappij en de vergrijzing, minder kerkbezoek, financiën, het zoeken naar vrijwilligers en naar pastores maken het er ook niet gemakkelijker op. Door ons meer te bezinnen op naar: "Waarom zijn we kerk?" kunnen we handen en voeten geven aan het eerste en tweede gebod: God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf. Hoe kunnen we meer in de samenleving een plaats vinden naast ons eigen (liturgisch) leven in onze kerk?

1. Bezielde zijn door het geloof:
 - Vieren en leven met de Sacramenten en de Schrift: mensen helpen om de liefde van God te ervaren. Elkaar te dienen met de energie die uit een verlangen naar God voortkomt en die groei, in geloof, met anderen delen.
2. Een naar buiten gerichte blik hebben:
 - Meer gericht op geven dan op ontvangen door in de lokale samenleving geworteld te zijn met andere kerken en groepen. Geloof en dagelijks leven worden met elkaar verbonden daarbij bewogen door de vragen van gerechtigheid en vrede.
3. Met elkaar leven als een echte gemeenschap:
 - Geen geloofsgemeenschap van individuen, maar meer als een familie dan als organisatie. Maak, als broeders en zusters, ruimte voor allen. Doe een paar dingen en doe die goed, werken aan de hand van eigen bezieling en talenten.

Geloofscommunicatie is dus meer dan liturgisch bijeenkomen!

(Binnenkort komen wij op dit project bij u terug, hoe wij hier daadwerkelijk mee aan de slag kunnen!)

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NLO3RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: frank.elschot@gmail.com
Locatieraad

Jan Verwoolde, geb., 271761; Harry Essink, secr. 271269;
Ubaldo Wendels, pm., 273827.

Pastoraatgroep

Jeroen Uhl, vz., 275853; Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

Allerzielen

Op 2 november was de Allerzielenviering. Een vast moment in het jaar om stil te staan bij het overlijden van een dierbare. In een volle kerk zijn alle overledenen van het afgelopen jaar met naam genoemd en is een kaarsje voor hen opgestoken. Het koor Stemmig heeft de viering met passende liederen omlijst. Een bijzonder mooie viering waar we kracht en troost uit kunnen halen.

Eerste Heilige Communie 2018

Bij voldoende deelname zal er op zondag 3 juni 2018 weer een Eerste Heilige Communieviering zijn voor de locaties Borculo en Ruurlo. U kunt uw kind hiervoor opgeven voor 5 januari via het secretariaat, of bij een van de werkgroepleden: Marijke Klein Gunnewiek, richard-marijke@concepts.nl
Paulien Pierik, p.pierik@skbg.nl
Mirjan Nijman, m.j.nijman@planet.nl
Diana Sterenborg, dianasterenborg@live.nl

Anders Vieren

Op 22 oktober hebben we samen met Ruurlo anders gevierd. De viering stond in het teken van "buurt maken" en omdat het Mariamaand was hebben we dat gedaan in de vorm van een rozenkrans. Vanuit elk werkveld hebben vertegenwoordigers uit Borculo en Ruurlo rozen gestoken in de Rozenkrans en zo steeds een tientje van de Rozenkrans gevuld. Aan het eind van de viering was de Rozenkrans, gemaakt van echte rozen compleet. De koren uit Ruurlo en Borculo hebben samen prachtig gezongen. Dit smaakt naar meer.

Na afloop is de kennismaking, onder het genot van een kopje koffie, voortgezet in een bomvol KJ gebouw. Al is deze manier van kerkgang voor velen nog een beetje wennen, we hebben mogen ervaren dat samen vieren, ook op een wat andere manier, heel waardevol kan zijn.

De rozen hebben een mooi plekje gekregen bij de Mariakapel van Borculo en Ruurlo

Koffie drinken

Na de viering van zondag 12 december is er gelegenheid om koffie te drinken in het KJ gebouw. U bent hiervoor allen van harte uitgenodigd.

Op zondag 7 januari is er na de viering gelegenheid om elkaar een Zalig Nieuwjaar te wensen. Dit doen we onder het genot van een kopje koffie in het KJ gebouw. Van harte aanbevolen!

ZINGEN MET KERSTMIS

Op zondag 24 december is er om 17.00 uur een familieviering. We willen er weer een mooie kerstviering van maken met een kinderkoor. Na het Sinterklaasfeest beginnen we met het oefenen van de kerstliederen. We doen dit ongeveer vier keer, op de Sint Jorisschool, aan het begin van de schooldag, meestal van 8.30-9.00 uur. Kinderen die het leuk vinden om mee te zingen kunnen worden opgegeven bij Diana Sterenborg (graag ook even doorgeven in welke groep uw kind zit.)
E-mail: dianasterenborg@live.nl
Telefoon: 0545-274609 of 06-49944200.

Kerstconcert Borculo's Mannenkoor

Het Borculo's Mannenkoor (BMK) geeft wederom haar jaarlijks kerstconcert en wel op zondag 10 december 2017 om

15.00 uur in de Rooms-Katholieke kerk te Borculo. Dit jaar is er gekozen voor samenwerking met het Algemeen Gemengd Koor uit Borculo.

Het BMK zal liederen ten gehore brengen uit Oost en West-Europa, waaronder Duits- en Engelstalige liederen, maar ook uit de byzantijnse liturgie met bekende, en soms minder bekende, maar wel prachtige kerstliederen. Ook het 4-stemmig gezongen Stille Nacht zal niet ontbreken. Natuurlijk is er ook ruimte voor samenzangliederen. Door kerstliederen uit verschillende culturen te zingen, willen dirigent Christo Guenov en leden van het koor graag bijdrage aan een sfeervolle voorbereiding van het kerstfeest.

Na afloop kan het publiek, onder het genot van een heerlijk glas glühwein, zich verwarmen bij de vuurkorven, napraten of elkaar ontmoeten. De entreprijs voor dit concert bedraagt € 5,- per persoon. Kinderen hebben gratis toegang.

Intenties

2 dec. Henk en Gerda Klein Severt. Willem en Marietje Dute. Johan en Ans Emaus. Frans Jansen. Ellie Venderbosch-Bonnes. Anna Dute-Geessinck. Ria Bouwmeister-Bleumink. **10 dec.** Bram Nieuwveld jaargedachtenis. Ellie Venderbosch-Bonnes. Anna Dute Geessinck. Ria Bouwmeister-Bleumink. **16 dec.** Fam. Pelgrum. Anna Dute-Geessinck. Ria Bouwmeister-Bleumink. **Kerst 25 dec.** Fam. Jansen-ten Bras. Harrie Leferink op Reinink. fam. Geerligts en Ottenschot. Hetty van Aken-Beerten. Truus Dibbelink-Wegdam. Wijnand Wevers. overl. fam. ter Worst-Kerkemeijer. overl. ouders ten Broeke-ten Bras. Ben Lubbers. Hugo en Martin. Theo en Riek Verheijen. Anton Rasing. Harrie en John Hendricksen. overl. ouders Broekhof-Brokers. Jan en Paul Belterman. Herman Beerten. Theo Liebrand. Anna Dute-Geessinck. Gerrit Stegeman. Wim Mulder en overl. fam. Truus Gerard en Bernard Sasse. fam. Timmerije-Tijdink. Ria Bouwmeister-Bleumink. **31 dec.** Harrie Leferink op Reinink. Frans Jansen. Anton Rasing. Harrie en John Hendricksen. Jan en Paul Belterman. Theo Liebrand. Anna Dute-Geessinck. Ria Bouwmeister-Bleumink. **7 jan.** Ria Bouwmeister.

Familieberichten

Overleden op 9 oktober **Anna Dute-Geessinck**, de uitvaartviering en begrafenis was op 14 oktober.
Overleden op 16 oktober **Riek Baten-Gotink**, de crematie was op 23 oktober.
Overleden op 25 oktober **Ria Bouwmeister-Bleumink**, de crematie was op 31 oktober.

H. Willibrord-Ruurlo

Groenloseweg 1; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
 rkkerkruurlo@live.nl
 Secretariaat: dinsdag 9.30-11.00 uur
 Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
 NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
 Redactie: f.kasteel@hetnet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Ineke Peterse, vz, 461494; Lilian Beeks, secr. 452845;
 Theo te Brake, pm., 453511; Tonnie Arink, 452823;
 Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker, 452652;
 Jos Rouwhorst, 453251.

Rozenkrans - Mariamaand

Op 22 oktober hebben we samen met Ruurlo anders gevierd. De viering stond in het teken van "buurt maken" en omdat het Mariamaand was hebben we dat gedaan in de vorm van een rozenkrans. Vanuit elk werkveld hebben vertegenwoordigers uit Borculo en Ruurlo rozen gestoken in de Rozenkrans en zo steeds een tientje van de Rozenkrans gevuld. Aan het eind van de viering was de Rozenkrans, van echte rozen compleet. De koren uit Ruurlo en Borculo hebben samen prachtig gezongen. Dit smaakt naar meer. Na afloop is de kennismaking, onder het genot van een kopje koffie, voortgezet in het bomvol KJ gebouw. Al is deze manier van kerkgang voor velen nog een beetje wennen, we hebben mogen ervaren dat samen vieren, ook op een wat andere manier, heel waardevol kan zijn.

Familieberichten

Op 11 september overleed **Frans Gotink** in de leeftijd van 52 jaar, de crematie vond plaats in besloten kring.
 Op 22 september overleed **Johan Mombarg** in de leeftijd van 85 jaar, de crematie vond plaats in besloten kring. Dat zij mogen rusten in vrede.

Gebedsintenties

10 december Toon Geerligs
17 december Jan Kasteel, Ida van Lanen Groot Zevert.
20 december Ida van Lanen Groot Zevert.
24 december Antoon Melchers en Guido, Overleden fam. Melchers klein- Goldewijk, Hans Musters, Ouders Geverink ten Barge, Ouders Kasteel-Jansen, Lies Kasteel-Hofman, Fam. Venderbosch, Fam. Borkus-Vaanhold, Ida van Lanen Groot Zevert, dochter José en klein

zoon Willem, Grootouders van Lanen Groot Zevert, Erna Bunte, Wim pothof, Anne- Mieke Scholten - Velthuis, Bennie Dolphijn en dochttertje Cornelia.

25 december Ouders Gotink-Eggink en en zoon Herman, Pastoor Lamers, Marijke Schoenaker-Kudrewicz, Mevr. Maria Emma Baroness van Dorth tot Medler, Rikie Mombarg - van de Hoven, Tonnie Boekelder en familie, Ouders Geerligs en Toon, Ouders Hermans- Goldewijk, Aleida Eugeling-Reiring, Eef Bouwmeester, Rudi Kasteel, Ouders Wiegerinck-Kock en zoon Jos, Ria Besselink, Gerda Besselink- Hoeks, Johan van den Berg, Jan Kasteel, Wim Tackenkamp.

14 januari Overleden Ouders Hermans-Goldewijk.

Anders Vieren

Op zondag 22 oktober hebben mijn man en ik ons aangenaam laten verrassen door de prachtige viering in het teken van buurt maken en Maria. Wat leuk om toegezongen te worden door zo'n groot koor, wat heerlijk vol klonk het koor van Borculo en Ruurlo nu ze samen zongen. Heerlijk om in een prettig gevulde kerk te zitten met bekende gezichten (voor ons uit Ruurlo) en onbekende gezichten, waar je dan na afloop mee aan de praat raakt bij de koffie. Eerlijkheid gebied mij te bekennen dat we nog nooit in Borculo naar de kerk waren gegaan... Echter nu weten we waar het is en hoe dichtbij het is, dat je ook daar eenvoudig kunt parkeren en de kerk zich qua schoonheid ook kan meten met die van 'ons' in Ruurlo. Kerk maken we met elkaar en vieren doe je vooral met elkaar. Het 'Anders Vieren' beviel ons goed, zóveel anders is het nu ook weer niet... Je bidt samen, staat bij zaken stil, hebt je eigen gedachten en intenties en hoort mooie voorbeden die gedeeld worden. Het thema Maria en 'Buurt maken' werd mooi uitgewerkt. Die saamhorigheid, de aandacht voor alle vrijwilligers van beide locaties, dat is voor mij ook

'kerk zijn' en ons geloof vieren. Dank aan alle vrijwilligers die deze mooie viering hebben voorbereid en mogelijk gemaakt. *Lilian en Rob Beeks-Vergroesen, Ruurlo*

Eerste Heilige Communie

Bij voldoende deelname zal er op 3 juni 2018 weer een Eerste Heilige Communie viering zijn voor de locaties Borculo en Ruurlo. U kunt uw kind hiervoor opgeven voor 5 januari via het secretariaat, of bij één van de werkgroepleden: Marijke Klein Gunnewiek, richard-marijke@concepts.nl Paulien Pierik, p.pierik@skbg.nl Diana Sterenborg, dianasterenborg@live.nl Mirjan Nijman, m.j.nijman@planet.nl

Kerstconcert

Op dinsdagavond 12 december om 19.30 uur in de Willibrorduskerk is er een kerstconcert verzorgd door Markant.

Parochieavond Ruurlo

Het is alweer enige jaren geleden dat wij een parochieavond hebben gehouden. Het bij elkaar komen, parochiële activiteiten bespreken, is een goeie zaak. Noteer alvast in uw agenda: woensdag 28 februari 2018. De avond vindt plaats in onze ontmoetingsruimte in de kerk. Hoe de avond eruit zal zien leest u in de volgende *Onderweg*. De pastoraal werkers Marga Engelage en Jaap van Kranenburg zullen aanwezig zijn en spreken over "Geloven we, of geloven we het wel".

Oliebollen - vrijwilligersbijeenkomst

Het is traditie om aan het eind van het jaar alle vrijwilligers een dankjewel aan te bieden. Dat doen wij onder het genot van heerlijke oliebollen met glühwein (of iets anders). De vrijwilligers krijgen hiervoor nog een uitnodiging. Zij kunnen alvast de datum noteren: **Zaterdag 30 december 2017 van 15.00 tot 17.00 uur**. Zonder vrijwilligers kunnen wij niet bestaan. Wat je ook doet, veel of weinig, alle steentjes zijn een waardevolle schakel in onze geloofsgemeenschap.

Een Kerstgroet

De locatieraad en pastoraatgroep wenst U een Zalig Kerstmis en een Goed en Gezond 2018. Wij hopen dat we het komend jaar elkaar weer mogen vinden binnen onze geloofsgemeenschap. Of het nu is in een kerkviering of in één van de werkgroepen, samen houden wij de Willibrordus levendig.

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
 info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
 secretariaat: woensdag 14.30 – 15.00 uur.
 Rekeningnr.: NL85RABO0121392570;
 NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
 Redactie: louse50@live.nl, henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Frans Geurtsen, vz., 462945; Theo Keurentjes, 464247;
 Ronald Lankhorst, pm., 465621; Henk Roes, 461061;
 Ans Schabbink, 462570. Gerald Veldscholten, 463482.

Verslag Parochieavond

Op 31 oktober jongstleden werd de jaarlijkse parochieavond gehouden. Onze voorzitter Frans Geurtsen opende de avond en gaf aan hoe belangrijk hij het onderwerp van de avond ‘Geloven we of geloven we het wel?’ vond. Gezien de grote opkomst werd dat gevoel door veel parochianen gedeeld. Natuurlijk is er zorg over de kerksluitingen die we overal om ons heen zien en het doet daarom goed dat juist in deze tijd zoveel mensen naar een bijeenkomst als deze komen.

Tijdens het eerste deel van de avond werd iedereen bijgepraat over de actuele situatie in onze eigen geloofsgemeenschap. Een verslag daarvan vindt u terug in onze Nieuwsbrief jaargang 6 nr. 1. Daarna nam Jaap van Kranenburg ons mee over in zijn betoog over de vitaliteit van geloofsgemeenschappen en stelde de vraag: Hoe vitaal zijn we eigenlijk en hoe kunnen we vitaal blijven? Een uitdagende vraag die tot veel bespiegelingen leidde en – uiteraard – veel vervolgvragen opriep: Hoe kunnen we zorgen voor een bezielde gemeenschappen die tegen een stootje kan? Hoe kan het dat geloofsgemeenschappen verdampen? Waarom zijn wij eigenlijk kerk?

Het geven van antwoorden op dergelijke vragen is niet eenvoudig maar toch kwamen we met elkaar wel een stukje verder. De kerk wordt minder ‘gehoord’ in de maatschappij, de betekenis van de kerk is, ook in ons dorp, minder belangrijk. De kerk verandert dus. Wat echter niet verandert, is dat we door ‘kerk te zijn’ proberen handen en voeten te geven aan het liefhebben van God.

Maar het gaat nog verder dan dat. Jaap gaf aan dat mensen die bezielde zijn door het geloof óók een naar buiten gerichte blik nodig hebben. In een geloofsgemeenschap lééf je met elkaar, als een echte gemeenschap, warm en bezielde. En de warmte van die gemeenschap mag ook naar buiten uitstralen!

Daarbij begint het natuurlijk met het leven in de geloofsgemeenschap, het vieren en leven met de Sacramenten, met de Schrift die mensen kan helpen om de liefde van God te ervaren. Door dat met anderen te delen, kun je groeien in geloof en ontstaat juist de behoefte om dat geloof zelf ook nog meer te ervaren. Ook daarmee kun je de blik naar buiten richten, door samen te werken met andere kerkgroepen, door lokaal en mondiaal vragen van gerechtigheid en vrede te stellen, door het geloof en het dagelijks leven met elkaar te verbinden en ga zo maar door. Dat geldt natuurlijk ook in onze parochie HH. Twaalf Apostelen, waar we iets voor elkaar en voor onze omgeving proberen te betekenen.

Om aan deze zaken invulling te geven willen we graag met elkaar in gesprek gaan over het geloof, over wat wij zélf willen, over wie we willen zijn als geloofsgemeenschap en over hoe het eigenlijk staat met ons eigen geloof. Geen lichte kost, maar een aantal mensen gaf op de parochie-

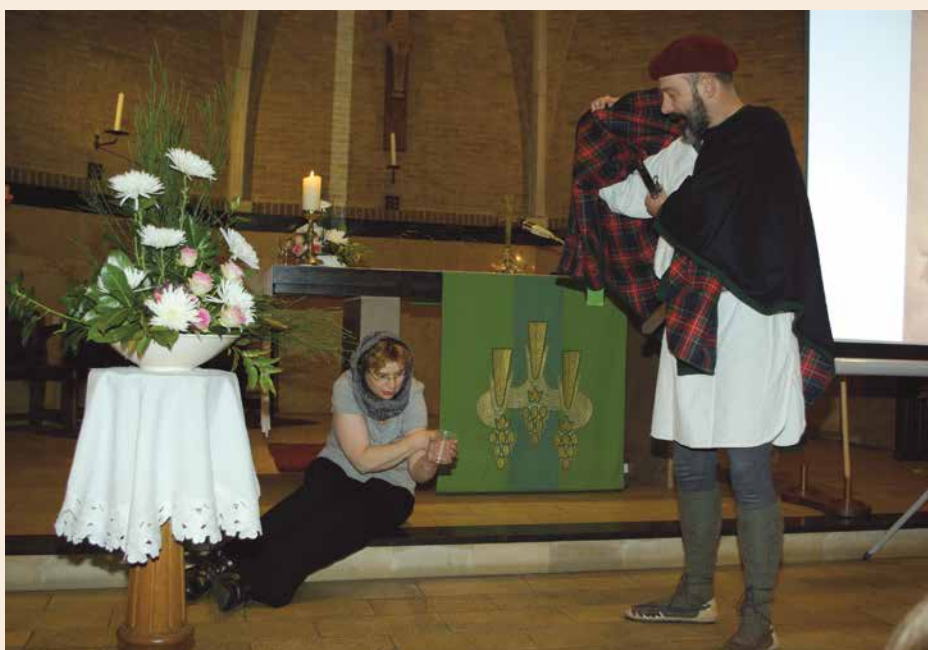
avond direct aan de handschoenen op te willen pakken en met elkaar in gesprek te willen gaan. Te zijner tijd zullen we daar invulling aan geven en er via de nieuwsbrief aandacht aan schenken.

Eenvoudig is het niet een dergelijke omwenteling in het denken over het geloof, maar het geeft ook hoop en liefde. We hebben gelukkig de tijd om daaraan te werken, de toekomst ligt voor ons open!
Henk Roes

Sint Maartensfeest en optocht in Hengelo

De kerken van Hengelo organiseerden ook dit jaar weer – binnen en buiten – de viering van Sint Maarten. Zaterdag 11 november om 18.30 uur waren veel kinderen met hun ouders in de St. Willibrordkerk gekomen. Hier werd het verhaal van Sint Maarten in woord en beeld verteld. Ook was er muziek van Crescendo met zang van de kinderen. Daarna gingen de kinderen met zelf meegenomen lampionnen in optocht door het donker op weg naar het Diaconiehuis Kerkstraat 15. Daar kregen ze een gedeelde pannenkoek als een lekkere verrassing!

Daarnaast werd ook iets meegebracht voor de arme kinderen. In de kerk was een grote mand waarin kinderen iets konden weggeven aan een ander die arm is. Veel kinderen hadden de oproep van Sint Maarten om met elkaar te delen goed begrepen en ze brachten speelgoed; een knuffel, potloden, een boek, autootje, lego of een pop mee. Bij de ingang van de Willibrordkerk werd dit verzameld in de Mand van Sint Maarten. Een goed gevulde mand zal deze week naar de Voedsel- en Kledingbank in Zelhem worden gebracht.

Sint Maarten

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
Redactie: hannieankersmit@hotmail.com

Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Jos Roeling, 0314-641739; Rob Besselink, 462882;
Hans Limbeek, 0314-641546, Dini Compas-Nijenhuis,
06-40594236; Annie Stapelbroek, 0314-641477

Jaargedachtenisviering

Op zondag 7 januari 2018 is de jaargedachtenis voor **Jos Besselink**, overleden op 1 januari 2017 in de leeftijd van 86 jaar.

Overleden

Op 16 september 2017 is **Bennie Beulink** overleden in de leeftijd van 82 jaar. Hij woonde Elferinkdijk 1 te Hengelo Gld.

Op 30 september 2017 overleed **Annie Lueb-Schoenaker** in de leeftijd van 70 jaar. Zij woonde Asterstraat 3 te Hengelo Gld.

Op 31 oktober 2017 is **Henk van Uum** overleden in de leeftijd van 93 jaar. Hij woonde St. Janstraat 30 te Keijenborg.

Geboren

Op 13 oktober 2017 is **Leonie Ansjé** geboren. Zij is de dochter van Freek en Annemarie Buurman.

Dopen

Aanmeldingen via het secretariaat van de parochie HH. Twaalf Apostelen. Email: secretariaat@12apostelen.nl

De doopdata kunt u vinden in de *Onderweg*, pagina 13.

Beste Ouders/Verzorgers

Uw kind zit dit jaar in groep 4 van de Basisschool. Dat wil zeggen dat uw kind dit jaar de gelegenheid heeft om de Eerste Heilige Communie te doen. Dit gaan we doen op zondag 27 mei 2018. Aan de eigenlijke dag van de Eerste Heilige Communie gaat een gezamenlijke voorbereiding vooraf. Voor de ouders organiseren wij één ouderavond, voor de kinderen zijn er zes les bijeenkomsten en nog één of twee oefen bijeenkomsten. Met behulp van het Eerste Heilige Communie-project kunt u

thuis er zelf samen naar toe leven.

Na aanmelding van uw kind ontvangt u z.s.m. alle informatie over de bijeenkomsten. Aanmelden kan tot 31 januari 2018. Wilt u uw kind aanmelden, dan kan dat via werkgroep Eerste Heilige Communie Keijenborg/Hengelo t.a.v. Sylvia Wolsing, Molenstraat 1, 7256 AD Keijenborg. tonnysylvia@hotmail.com, 06-25254775

Kindje Wiegen

Op Eerste Kerstdag is om 15.00 uur weer Kindje Wiegen voor de kleintjes in de St. Jan de Doperkerk. Om de kerststal in de kerk nog fraaier te maken kunnen de kinderen op school of thuis gemaakte kerstversieringen of thuis niet gebruikte kerst attributen meebrengen om die te plaatsen bij het kersttafereel. Te denken valt aan herders, schaapjes en engelen. Een extra ezel of kameel maar ook een cadeautje voor Jezus zijn welkom! Uiteraard zal het kerstverhaal worden verteld, zullen er liedjes worden gezongen en is er voor de kinderen ook de mogelijkheid om zich te verkleeden. Ook zal er weer een traktatie zijn.....!

Behalve op de kinderen rekenen we ook op de komst van vaders, moeders, opa's, oma's, andere familieleden en iedereen die maar komen wil!

Werkgroep Kindje Wiegen

Nieuwjaarsreceptie

Op zondag 7 januari is er na afloop van de viering een nieuwjaarsreceptie achter in de kerk. Een gezellig en informeel samenzijn onder het genot van een hapje en een drankje. U bent allen van harte welkom!

Tarieven R.K. Begraafpkaats

Gewijzigde tarieven van de R.K. Begraafplaats St. Jan de Doper te Keijenborg voor het uitgeven van een nieuw grafrecht of het verlengen van een bestaand grafrecht. Ingaande 1 januari 2018.

Tarievenlijst 2018

De tarieven hebben betrekking op een graf of een urnbewaarplek en worden per overledene in rekening gebracht.

Grafrecht voor een termijn van 20 jaar: € 600,00

Grafrecht voor een termijn van 30 jaar: € 900,00

Grafrecht voor een termijn van 40 jaar: € 1200,00

Verlenging van grafrecht voor een termijn van 10 jaar: € 300,00

Reservering plek voor een toekomstig graf voor een termijn van 20 jaar: € 150,00

De kosten voor het grafrecht gaan in bij overlijden van de rechthebbende.

Herdenkingsvlinder in de vlinderboom, inclusief

gegraveerd naamplaatje: € 175,00

De kosten van de grafmarkeerders (een kunststof naamplaatje gegraveerd met één of twee namen als tijdelijke grafaanduiding) worden, indien van toepassing, in rekening gebracht.

Werkzaamheden voor een graf (waaronder het delven) of onderhoudswerkzaamheden aan een graf worden via derden bij de rechthebbende in rekening gebracht.

In de tarieven voor de grafrechten en de verlengingen daarvan zijn inbegrepen de kosten van het algemene onderhoud van de begraafplaats en de kosten voor het verwijderen van het grafteken en/of grafbeplanting na het eindigen van het grafrecht.

Email: begraafplaatskeijenborg@hotmail.com; website www.begraafplaatskeijenborg.nl

Oproep voor Raad van Kerken

Volgend jaar wil Miny Sloot stoppen met deelname in de Raad van Kerken Commissie. Wie wil haar taak overnemen om voor onze geloofsgemeenschap Keijenborg-Zelhem samen met Dorothe de Valk, in de commissie van de Raad van Kerken Halle-Keijenborg-Zelhem samen te werken?

De taken zijn; één keer in de twee maanden vergadering, twee keer per jaar een Oecumenische viering voorbereiden, één keer per jaar de campingfolders maken en rond brengen, samen met de andere leden van de Raad van Kerken.

In de Raad van Kerken zitten drie leden van de geloofsgemeenschap Halle, drie leden van de Lambertigemeente en twee van de geloofsgemeenschap Keijenborg en ook pastoraal werker Jaap van Kranenburg.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Miny Sloot, mail: miny.sloot@gmail.com

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak; 0575-441291;
 martinusbaak@kpnmail.nl
 Secretariaat: 1e en 3e donderdag van de maand
 9.00-9.30 uur;
 Opgave gebedsintenties buiten openingstijden secretariaat:
 Bennie Stapelbroek: 491060 of Ans Berendsen: 441920.
 Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
 Redactie: antoonmentink@chello.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Berna Lamers, 441244; berna.lamers@gmail.com
 Twan ten Have, 842002; Arnold Wolbrink, 441206;
 Petra Weel, 06 12536049

Koffiedrinken

Na de vieringen van zondag 3 december en zaterdag 13 januari is er koffie- en thee drinken.

Kerstmarkt

Op zondag 10 december gaan voor het tiende achtereenvolgende jaar de deuren van de Martinuskerk/het Martinushuus open voor de kerstmarkt, die van 11.00 tot 16.00 uur duurt.

Anne Brouwer nam 11 jaar geleden het initiatief voor een kerstmarkt in haar atelier en betrok daar ook de Martinuskerk bij. Het jaar daarna nam de Stichting Vrienden van de Parel van Baak de organisatie over. Zondag 10 december is dus al de tiende keer!

En ook dit jaar is er weer van alles te koop en te zien. Een kleine greep: gehaakte amigurumi's, vogelhuisjes, bloemwerk, honing, kaarsen, jams en chutneys, tassen, sjaals, sieraden, curiosa, kerstversieringen, glaskralen, dozen en kartonnage, handgemaakte kaarten, prachtige gevilde sjaals, hoeden, kinderkamerkunst, worst en andere vleesproducten, oliebollen, koffie, glühwein en versnaperingen.

Een muzikaal intermezzo wordt verzorgd door het bekende koor Feeling. Het koor uit Drempt is een goede bekende van de kerstmarkt. Al eerder zorgden zij voor een verfrissend, maar toch sfeervol optreden. Voor de kinderen tot 12 jaar is er de knutselafel, waar ze voor 50 cent iets leuks kunnen maken.

Er is genoeg parkeerruimte en de kerk is rolstoeltoegankelijk.

Kerst

Op 24 december om 22.00 uur is er een Woord- en Communieviering in onze kerk in Baak met Marga Engelage als voorganger. Er zijn rond de kerstdagen meerdere vieringen in de overige geloofsgemeenschappen van onze parochie, zie voor het totale aanbod het schema op pagina 14 en 15 van deze *Onderweg*. U bent van harte welkom in de familievieringen die elders worden georganiseerd.

Vrijwilligersavond Martinushuus

Op 24 oktober is een vrijwilligersavond gehouden door Baaks Belang in zaal Herfkens.

De bedoeling van deze avond was om vast te stellen welke activiteiten er gewenst zijn in het dorp, of er voldoende mensen zijn die bereid zijn deze activiteiten te organiseren en welke voorzieningen er nodig zijn om het allemaal mogelijk te maken.

De avond werd geleid door een aantal medewerkers van Spectrum, een organisatie die zich bezighoudt met het verbeteren van de leefbaarheid in dorpen en die ons begeleidt bij het oprichten van het Martinushuus. Er waren zes tafels geplaatst met op ieder tafel een onderwerp met mogelijke activiteiten. De onderwerpen waren Ontdekken, Ontmoeten, Ondernemen, Ontspannen, Zorg en Overige activiteiten. Onder leiding van een van de leden van het bestuur (in oprichting) ging elke tafel aan de slag om vast te stellen welke activiteiten als belangrijkste worden gezien en ook daadwerkelijk op korte termijn gerealiseerd kunnen worden.

Wat was de uitkomst? Het meest opvallende was dat meerdere tafels veel belang hechtten aan een huiskamer als ontmoetingsplek voor bewoners.

Er werden meerdere ideeën voorgesteld, het mooie is dat er ook al vrijwilligers zijn die de organisatie hiervan op zich willen nemen! Het is de bedoeling dat er activi-

teiten georganiseerd worden waardoor er ook bezoekers van buiten Baak aangetrokken worden.

De kerk zou ook uitermate geschikt zijn voor uitvaartdiensten in het voorste gedeelte, met een koffietafel in het achterste deel. Ook voor crematies zou dit een optie kunnen zijn, waarbij de overledene al dan niet onder begeleiding van de nabestaanden naar een crematorium wordt gebracht. Men gaat aan de slag om deze mogelijkheid te onderzoeken.

Er zijn goede ideeën voorgesteld en ook de mensen die ze willen gaan organiseren of die men daar nog warm voor moet maken zijn genoemd. De eerste activiteit kunt u al bijna in de agenda noteren: begin 2018 zal er een filmavond gehouden worden. Nadere informatie volgt.

We willen nogmaals alle bewoners die 24 oktober enthousiast mee hebben gedaan van harte bedanken en kijken uit naar de toekomst.

Dit is een gedeelte van het verslag van deze avond, het totale verslag kunt u lezen op www.baaksbelang.nl

Familieberichten

Op 25 oktober is de heer H. Hebben overleden op de leeftijd van 98 jaar. Op 31 oktober is mev. A. Geurts-ter Horst overleden op de leeftijd van 84 jaar.

Gebedsintenties

Zo. 3/12 Ouders Schooltink-Kroesen, Theo en Ben, Ouders Mentink-Jansen en fam. **Za. 16/12** Ouders Jan en Will Schutte-Bosman, Gradus Lichtenberg. **Zo. 24/12** Fam. Koekkoek, fam. Veenhuis-Zents, Jgt. G.J. Mentink, Ouders Schotman-Bekken en fam. Antoon Janssen en Johan, fam. te Stroet, fam v.d. Bos, Wim Driever, Marijke Hebben, Ouders Lichtenberg-Beekman en Gradus, Jan Snelder en fam. Snelder-Wissink, Ouders Cornelissen-Brink, Ouders Spijkers-Betting, Ouders Dashorst-Brink, Ouders Harmsen-Ovink, Ouders Helmink-Boerkamp, zuster Bernadino Helmink, Jan Roordink en Hans, Ouders Berns-Wissink, Ouders van Leussen-Field, Ouders van Langen-Steenbergen, Jan van Langen, fam. Schooltink-Mijnen.

Gebedsintenties voor elke viering: Henk Tankink, Bets Hermsen-Goris, Chris te Stroet. Dhr. Hebben, Mevr. Geurts-ter Horst.

Gebedsintenties voor eenmaal per maand Mevr. Hebben-Smit, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Fam. Heijntink, Jos Hermsen, Fam. Veenhuis-Zents, Ouders Schoemaker-Janssen, Fam. Teunissen-Schooltink, Gradus Lichtenberg.

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
locatieraaddrempt@gmail.com, 06 83801729

Opgave gebedsintenties:
rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
Henrie Bremer, secretaris
Fons Janssen, penningmeester
Peter Hammink

om deel te nemen aan het Sacrament van het Heilig Vormsel. Dit schooljaar zal dit plaatsvinden op zaterdagavond 9 juni om 19.00 uur. De vormheer is mgr. H. Woorts. De voorbereidingen worden centraal gehouden in de parochie HH. Twaalf Apostelen d.m.v. een voorbereidingsweekend. U kunt uw kind aanmelden via de mail bij: Ingrid Stortelder-Spigt (locatieraaddrempt@gmail.com) of telefonisch (0313-479294).

Vrijdagsviering

In december vervalt de viering op de laatste vrijdag van de maand.

Van de locatieraad

Het jaar loopt ten einde en we bereiden ons voor op het feest van Kerstmis. Wij, de locatieraad, bedanken iedereen voor hun inzet voor de geloofsgemeenschap van Drempt in het afgelopen jaar. Wij wensen u een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig en Gezegend 2018.

ADVENTSACTIE

Een nieuwe wereld van gerechtigheid

Thema: Hoop voor moeder en kind
Vorig jaar is gekozen om voor drie jaar vijf projecten financieel te ondersteunen. Dit is dus het tweede jaar. Door langer samen te werken leer je elkaar kennen en beter begrijpen.

De vijf projecten staan beschreven in het artikel op pagina 6.

Om deze projecten financieel te steunen vragen wij u om een ruime bijdrage aan deze adventsactie. Op zondag 10 december is de 2e collecte voor dit doel bestemd. Uw bijdrage kunt u ook in de bus achter in de kerk doen tot en met Kerstmis. Bij voorbaat hartelijk dank namens de werkgroep MOV.

Kerstsamenzang

Zondag 17 december wordt de jaarlijkse kerstsamenzang georganiseerd in de St. Joris kerk in Voor-Drempt. De koren Zanglust, Feeling en het Hummelo's Gemengd Koor bieden u, samen met muziekvereniging Olden-Keppel, een gevarieerd programma van diverse kerstliederen uit binnen- en buitenland. Tevens is er gelegenheid om zelf mee te zingen met de traditionele kerstliederen. De samenhang begint om 20.00 uur in de kerk van Voor-Drempt.

Viering Kerstmis

Rond Kerst zoekt men elkaar op in de kerk en merk je verbondenheid door samen te vieren. In Drempt is er op kerstavond om 20.00 uur een Eucharistieviering waarin pastor Leisink voorgeeft. Het Willibrordkoor zal de viering muzikaal omlijsten. U bent van harte welkom!

Kerstconcert Feeling

Op Eerste Kerstdag om 10.00 uur geeft Feeling een kerstconcert in onze kerk. Tijdens het concert zullen eigentijdse kerstliederen in het Nederlands en Engels ten gehore worden gebracht.

Oudjaarsavond

Op Oudjaarsavond is er om 18.00 uur een viering in onze kerk. Het is traditiegetrouw een moment om stil te staan bij de gebeurtenissen van afgelopen jaar. Voorganger is pastoraal werker Jaap van Kranenburg.

Eerste Heilige Communie 2018

Als uw kind in groep 4 of 5 zit van de basisschool bestaat er de mogelijkheid om deel te nemen aan de Eerste Heilige Communie. Dit schooljaar zal dit op zondag 10 juni om 9.30 uur plaatsvinden.

De voorbereidingen worden samen met Baak, Vierakker, Olburgen en Steenderen gedaan. Voor de ouders zal er een aparte infoavond gehouden worden.

Als u uw kind wilt aanmelden kan dat via de mail bij Ingrid Stortelder-Spigt (locatieraaddrempt@gmail.com) of telefonisch (0313-479294).

Heilig Vormsel 2018

Als uw kind in groep 8 van de basisschool zit of in het 1e jaar van het voortgezet onderwijs bestaat er de mogelijkheid

Familieberichten

Overleden:

25 oktober is op 83 jarige leeftijd overleden Ria Bouwmeister-Bleumink, sinds ruim een jaar wonende op De Muldershof 4 te Hummelo. Daar zij voordien in Borculo woonde en daar tot de gemeenschap Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming behoorde, hebben ze besloten om de avondwake ook daar te houden.

Op 31 oktober hebben ze definitief afscheid van haar genomen in het crematorium Slangenburg.

Tijdens de Allerzielenviering in de H. Willibrordkerk, waar zij zich zo thuis voelde en opgenomen hebben we een herinneringskruisje voor Ria opgehangen op het kruis achterin de kerk.

Wij wensen Gerard en zijn kinderen veel sterkte met dit verlies en dat ze mag rusten in vrede.

Kopij

Sluitingsdatum kopij: 8 december
redactie.willibrord.drempt@gmail.com

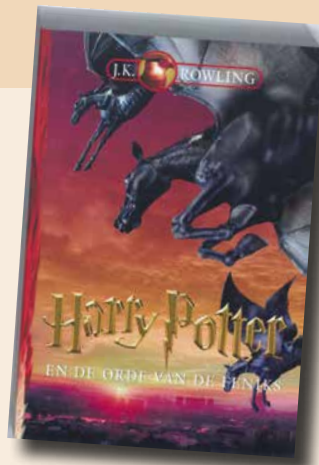

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
bgg 0575-451454.
Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
Redactie: jansenmts@planet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
Alex Gerritsen 450950
Anke Pasman, 451261

Activiteiten voor vrouwen

De laatste activiteit van 2017 is al weer in zicht, de decemberactiviteit. Een aantal mannen laten ons (en natuurlijk zichzelf) genieten van hun kook- en bakkunst. Ze zijn inmiddels al een paar keer bij elkaar gekomen voor overleg. Wij laten ons verrassen. In de nieuwsbrief staat alle info over deze bijzondere activiteit.

Boekenuitleen Olburgen

De boekenuitleen wordt gerund door een aantal vrijwilligers. Elke dinsdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur ben je welkom in de voormalige basisschool in Olburgen. Maar ook elke vrijdagmorgen van 10.30 tot 11.30 uur kun je daar terecht voor een boek of een dvd, een praatje, een kopje koffie of thee.

Er zijn weer een heleboel nieuwe boeken binnen:

Grisham, John. De rainmaker
Grisham, John. De partner
Graves, Robert. Ik, Claudius
Toes, Jac. Blind zicht
Hammer, L.S. Wraak
Hammer, L.S. Verraad
Bjork, Samuel. Ik reis alleen
Jonasson, J. De zonderlinge avonturen van het geniale bommenmeisje
Ipenburg, Inge. Een schitterend geluk
Hartley, A.J. Het masker van Arteus
Vermeë, T. Daar is hij weer.
Mason, Daniel. De pianostemmer
Dis, Adriaan van. Ik kom terug
Boyne, John. De witte veer
Potok, Chaim. De gave van Asjer Levi
Stockett, Kathrijn. Een keukenmeidenroman
Tartt, Donna. Het puttertje
Coelho, Paulo. De heks van Portobello
Dulleman, Inez van. Een schip vol meloenen

En ook voor de jeugd hebben we een aantal nieuwe aanwinsten:

Harry Potter en de steen der wijzen
Harry Potter en de vuurbeker
Harry Potter en de gevangene van Azkaban
Harry Potter en de halfbloedprins
Harry Potter en de orde van de phoenix
Busser, Marianne:
De vierzeldjes
De stoutste verhalen van de ettertjes
Het monster
Vriens, Jacques. Achtste groepers huilen niet

Regelmatig komen er nieuwe titels binnen, dus het is zeker de moeite waard om eens binnen te lopen bij de boekenuitleen.

Rooster

Geen vieringen

Er zijn geen vieringen in Olburgen in het weekend van:
2 – 3 december
Eerste Kerstdag
30 – 31 december
6 – 7 januari

Misdienaar:

Onze misdienaar hoeft de komende periode niet in actie te komen.

Collectanten

26 november: Jan Baars
9 december: Joost Langenhof
17 december: Erna Bosch
24 december: Theo Damen

Lectoren

9 december: Thea Lebbink
24 december: Anny Steentjes

Kosters

26 november: Jan Baars
1 december: Theo Damen
9 december: Joost Langenhof
17 december: Cilia Langenhof
24 december: Betsie Verhoeven

Bloemversiering

25 november – 8 december: Yvonne en Til
9 december – 22 december: Betsie en Nicole
23 december – 5 januari: Diny en Leonie

Dames- en herenkoor

Repetities: 5 december, 12 december, 19 december, 9 januari
Gezongen vieringen: 26 november, 9 december, 24 december

Intenties

26 november: Herman en Bep Pasman
9 december: Overleden familie Sesink-Peters, Hendrikus Baars, Herman en Bep Pasman, Robert Vallen
17 december: Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Liesbeth Sielias
24 december: Theo van Aalst, Bart Godschalk, Herman en Bep Pasman, Overleden ouders Gerritsen-Reulink, Gradus en Dinie Baars, Hendrikus Baars, Gradus en Riek Bremer, Theo Bremer, Antoon Gosselink en Truus Gosselink – Steverink, pastor Gerold, Bernard Beijer, Ron Gosselink, Harry en Christien van de Pavert-van Leussen, Maritha en Dinie.

Website:

www.12apostelen.nl

Onder de tegel: Geloofsgemeenschappen heeft iedere parochiegemeenschap haar eigen pagina. Kijk op de site voor de meest actuele gegevens. Heb jij een artikel waarvan je denkt: dat is leuk voor de site, geef dit dan digitaal door naar: jansenmts@planet.nl

Sluitingsdata kopij

Inleveren kopij voor Olburgen/Rha: (uiterlijk 20.00 uur):
Nummer 2: 4 december 2017
Nummer 3: 17 januari 2018
Nummer 4: 14 maart 2018
Nummer 5: 7 mei 2018
Nummer 6: 29 juni 2018
Nummer 7: 3 september 2018
E-mailadres: jansenmts@planet.nl

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2, 7221 AC Steenderen, 0575-451223,
b.g.g. 0575 452101/06 16066571
Postadres: Azaleastraat 14; 7221 AZ Steenderen
Secretariaat: 1e en 3e maandag v.d. maand 9.30-10.30 uur in
het Kerspel of M. Schut, 0575-452101
Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad

Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld, pm.;
Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl;
Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep

Annie Alberink, Marijke Steemers, Maria Schut, secr. 452101,
mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria Schotman, vz.

Anders Vieren 1 oktober: Aan welke kant sta jij?

Drie afbeeldingen stonden er voor het altaar: Maria, Martha en paus Franciscus. Alle aanwezigen staken aan het begin van de viering een kaarsje bij hen aan. Met toepasselijke, verbindende teksten en liederen werd het thema opgebouwd en werd de mensen de vraag voorgehouden: **“Aan welke kant sta jij? Schouder aan schouder werken we aan een betere wereld.”** Je bent de doener of juist de luisteraar. Misschien wel allebei. Na afloop werd er tijdens de koffie druk nagepraat over het thema. Het was inspirerend door de prachtige teksten van Margriet te Morsche en de mooie zang van 2Gether.

Geslaagde ontspannings- middag in het Anker

Net als voorgaande jaren was het een goedbezochte en gezellige bijeenkomst op 7 oktober. Een middag met muziek op accordeons door twee dames, genaamd 'De Möllendeerns', en meezingliedjes uit vervlogen tijden.

Tussendoor een hapje en een drankje en tijd voor een gezellig onderonsje. De middag werd besloten met soep en een broodje. De organisatie was in de vertrouwde handen van de HVD van de Protestantse Kerk en de bezoekgroep van onze kerk.

Oecumenische dienst op 22 oktober

Het thema Luther werd in deze viering breed uitgelicht door dominee Fini van Zoelen en parochiemedewerker Laura van der Kam. De kerkgangers hingen aan hun lippen. De cantorij luisterde de dienst op met prachtig gezang. Na afloop plakten de vele aanwezigen een briefje op de kerkdeur met hun gedachte over de oecumene.

Vrijwilligersbijeenkomst op 29 oktober

Aan het eind van de jaarlijkse vrijwilligersviering zette pastoraal werker Jaap van Kranenburg het gemengd koor en Maria Schut in het zonnetje. Zij werden naar voren geroepen en kregen een roos en een daverend applaus van de andere kerkgangers, onder wie vele vrijwilligers. Annie Alberink droeg een zelfgemaakt gedicht voor waarin ze de trouw van de vrijwilliger roemt:

*Eens was er een kerkgebouw
Dat gedompeld was in diepe rouw
Het orgel speelde geen enkel lied
Want een dirigent en organist waren er niet
Kaarsen branden er niet in deze kerk
Geen koster meer te vinden voor dit werk
Tranen welden in hem op
Hij had het koud, de verwarming was kapot
Er stonden geen bloemen op 't altaar
Geen bloemenschiksters meer, vandaar
De koffiedames waren weg, dat deed zeer
Dus geen gezelligheid na de dienst meer
Het kerkblad werd niet meer rond gebracht
Geen kerkbalans, geen toekomst die je
toelacht*

*Mensen bleven verstoken van ziekenbezoek
Caritaswerk lag nog slechts in een verdom-
hoek*

*Geen uitvaart of liturgie werd er meer
gehouden*

*Je kon er niets eens meer trouwen
Geen acoliet of misdienaar*

*Assisteerde de pastores op het altaar
Rondom en in de kerk was het een ver-
waarloosde boel
Schilderen, schoonmaken, schoffelen, het
miste zijn doel
Besturen en geld beheer, administratieve
taken,
Notulen, computer en dat soort zaken
Niets hoefde meer te worden gedaan
Geen bezoekers waar de deur voor moet
open gaan
Wat een verdriet zuchtte hij
Hiermee ben ik echt niet blij*

*Gelukkig staat deze kerk niet in Steenderen
En hebben we nog genoeg vrijwilligers in
onze gelederen
Voorlopig hebben we in Steenderen nog
niet te klagen
Kunnen we al het genoemde nog met
elkaar dragen
Vandaag willen we alle vrijwilligers be-
danken
Met name diegenen die zorgen voor de
administratie en prachtige klanken
Het hele jaar door zijn ze present
Daarmee zijn we als gemeenschap erg
verwent
Daarom een drie maal hoera voor ons koor
en Maria
Hierna was er nog een gezellige bijeen-
komst in het Kerspel, prima geor-
ganiseerd door de vrijwilligers van
pastoraatsgroep en locatieraad.*

Kloosterweekend

Dominee Fini van Zoelen organiseert alweer voor de 4e keer een kloosterweekend. Dit vindt plaats in het weekend van 26 t/m 28 oktober 2018. Dit keer naar de Norbertijnen in de abdij van Berne in Heeswijk-Dinther. Wanneer u mee wilt kunt u zich aanmelden bij Maria Schotman.

Eerste Heilige Communie en H. Vormsel

Kinderen uit de groepen 4 en 5 kunnen de Eerste Heilige Communie ontvangen en kinderen van groep 8 kunnen gevormd worden. Op pagina 17 vindt u informatie over aanmelding en uitvoering.

Familieberichten

Op 27 september overleed mevrouw **Aleida, Hendrina, Johanna Herlfter-kamp-Reademan** in de leeftijd van 85 jaar.

Op 27 oktober overleed de heer **Hendrik Johan Hebben** in de leeftijd van 98 jaar. Hij is in Baak begraven.

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286,
info@demooistekerk.nl; www.demooistekerk.nl
Secretariaat: donderdag 10.00-12.00 uur.
Rekeningnr.: NL40RABO0366417029;
NL09INGB0000856562;
Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restauratie)
Redactie: redactie@demooistekerk.nl

Locatieraad

Charlotte Bonga, vz., pm., 441261; Margreet Gründemann,
secr., 555559; Ria Hermsen, 520870; Jan Marijnissen,
441276, Frank Koekkoek, 452535

Pastoraatgroep

Michel Roording, 0630727690; Jan Tijssen, 441743;

‘Ludger, Luther en de liefde’ trekt volle zalen

Eind oktober werd de musical drie keer opgevoerd, elke keer een volle zaal. Aanleiding voor de musical ‘Ludger, Luther en de liefde’ was dat we dit jaar twee belangrijke gebeurtenissen in de kerkgeschiedenis herdenken: de geboorte in 742 van de Nederlandse zendeling Ludger (1275 jaar geleden) en het begin van het protestantisme op 31 oktober 1517. Op die dag spijkerde Luther zijn stellingen op de Hofkapel in het Duitse Wittenberg. Ludger en Luther zijn voor Vierakker en Wichmond belangrijke personen geweest. Dominee Tim Wiersum uit Wichmond vond dat hij er aandacht aan moest besteden. Daarom schreef hij een heuse musical waarin de verbroedering tussen de protestantse en katholieke dorpsbewoners vorm werd gegeven.

De musical speelde zich honderd jaar geleden af en alle kleding was hier ook op aangepast. Het verhaal ging over boerengezinnen waarin voor de vrijgezelle zoon of dochter een geschikte partner gezocht wordt. In die jaren was het natuurlijk niet denkbaar dat zij in een gemengd huwelijk zouden trouwen dus werden er afspraken geregeld met een passende kandidaat. Na verschillende scènes, die er prachtig uitzagen door uitgekiend projectie- en belichtingswerk, bleek dat de twee stelletjes waar het verhaal om draaide er voor koken om van partner te ruilen. Geheel tegen de verwachting in van de ouders en buurtgenoten gingen zij zo toch een gemengd huwelijk aan.

Voor de toeschouwers was het een avond om van te genieten. Alles was met zorg in elkaar gezet, de aankleding, de zang van de spelers, de begeleiding door het antieke draaiorgel en het oecumenisch zangkoor. Mooi dat er ook voor de jeugd op een speelse manier een rol was weggelegd. De musical werd afgesloten met een samenzang: het Vierakker/Wichmond's volkslied.

Kindernevendiensten / adventsproject

Tijdens de adventsperiode van 3 december t/m 17 december is er elke advents-zondag een kindernevendienst. Aan het begin van de dienst steken we de kaars van de adventskrans aan. Na een korte inleiding in de kerk gaan de kinderen mee naar hun eigen ruimte om te luisteren naar het verhaal van die zondag. Hierna gaan de kinderen aan de slag om versieringen te knutselen voor de Kerst.

Op de volgende zondagen is er een kindernevendienst.

Zondag 3 december 9.30 uur Woord-dienst. Zondag 10 december 9.30 uur Woord en Communieviering. Zondag 17 december 9.30 uur Eucharistieviering Omdat de kerstavond dit jaar op zondag 24 december valt is er 's morgens geen 4e adventsviering.

Familiekerstviering 24 december 19.00 uur

We nodigen jong en oud uit voor de familiekerstviering op kerstavond om met elkaar het Kerstverhaal te beleven. Samen zingen we de bekende kerstliederen met aan het eind natuurlijk het “Midden in de winternacht” waarbij alle kinderen weer mee mogen doen met een muziekinstrumentje.

Adventviering Seniorensoos en Oecumenische Vrouwengroep

Op donderdag 14 december 2017 wordt in het St. Ludgerus gebouw aan de Vierakkersestraatweg een adventsviering gehouden.

Aan deze viering, met als thema: op weg naar een hoopvolle Kerst, werken de besturen van de Seniorensoos en de Oecumenische Vrouwengroep mee en het oecumenisch koor.

Op deze avond hopen wij dat veel leden van de Seniorensoos en de Oecumenische Vrouwengroep aanwezig zullen zijn, maar ook anderen zijn natuurlijk welkom. Wij beginnen deze avond om 19.00 uur. Zaal open vanaf 18.30 uur.

Kerktoeren beklimmen op Tweede Kerstdag

Dit jaar opent de Willibrorduskerk op Tweede Kerstdag haar deuren. Zie het artikel op pagina 7.

Tevens is er de mogelijkheid om de kerktoeren te beklimmen o.l.v. een gids. Onderweg wordt boeiend verteld over allerlei wetenswaardigheden. Wie de klim van 172 treden volbrengt heeft – bij helder weer – een prachtig uitzicht over de omgeving. Er zijn drie start mogelijkheden: om 13.00, 14.00 en 15.00 uur. De beklimming is geheel op eigen risico en kost € 3,- per persoon, kinderen alleen onder begeleiding.

Nieuwjaarsreceptie

Noteer alvast in uw agenda: zaterdag 6 januari is er aansluitend aan de viering van 17.00 uur nieuwjaarsreceptie in de kerk.

Rouwverwerkingsgroep: Verder na Verlies

De PKN Gemeentes van Vorden en Wichmond organiseren opnieuw vier bijeenkomsten rondom rouwverwerking in een groep. Samen met anderen willen we op deze bijeenkomsten praten over rouw en de verwerking ervan.

De bijeenkomsten zijn 's morgens gepland en wel op 24 januari, 14 februari, 28 februari en 14 maart 2018. Een groep kan bestaan uit 6 á 8 leden. Personen van andere gezindten zijn van harte welkom. Voorafgaand aan de groepsbijeenkomsten zal een leider van de gespreksgroep individueel met de deelnemers een kennismakingsgesprek voeren. Richtlijn is deelname na verlies van ongeveer een jaar of langer.

Hier kan van worden afgeweken. Zwennie Langwerden, Gerda Brummelman en Riek Klein Bramel leiden deze bijeenkomsten. Zij zijn geschoold via PKN-Nederland.

Mocht U meer informatie willen hebben over deze bijeenkomsten, of wilt u zich ervoor opgeven, belt of mailt u dan gerust naar:

Gerda Brummelman, tel: 0575 - 551962
gerdabrummelman@kickxl.nl

Wel graag voor 9 december 2017.

Het Willibrorduskoor uit Vierakker

Tijdens de bouw van de kerk is dhr. Helmink (de latere koster) al begonnen met het oprichten van een koor, dat toen nog alleen uit mannen bestond. Het is heel bijzonder dat het koor bijna ouder is dan de kerk. We hebben nog een boek uit 1873 met de titel Bijlage tot het Graduale en Antiphonarium Romanum. Hierin zijn nieuwe Gregoriaanse gezangen opgenomen, zoals missen, hymnen en gezangen onder het lof. Aan de sporen op de bladzijden te oordelen werden deze lofgezangen vaak gebruikt. Het voorwoord richt zich ook op organisten, met een verwijzing naar de ware Gregoriaanse Orgelist. Opmerkelijk is de notatie op 5 i.p.v. 4 lijnen. Één keer in de maand zingen de heren nog steeds Gregoriaans tijdens een Eucharistieviering. In de meeste kerken staan koor en orgel tegenover het priesterkoor, maar bij ons heeft de architect tijdens de bouw besloten af te wijken van de tekening en het orgel met koorruimte aan de zijkant te

plaatsen om daarmee de muziek dichterbij het liturgisch centrum te brengen. Nadeel hiervan is dat je als organist en koor geen zicht hebt op het priesterkoor. Het contact met de priester liep dan ook via twee spiegels. Tegenwoordig staat er boven een beeldscherm. Begin 1900 gold de regel dat als je als zanger niet op de repetitie kwam je de daarop volgende zondag de wisselende gezangen niet mee mocht zingen plus een boete van 1 cent. In 1925 werd een elektromotor bij het orgel geplaatst. Daarmee werd de orgeltrap overbodig omdat er niet meer met de voet gepompt hoefde te worden. De oorspronkelijke trapinstallatie werkt nog wel. Omdat het voor de heren steeds moeilijker werd om van hun werk vrij te krijgen voor huwelijken en begrafenissen, werd in 1977 het dameskoor Rouw en Trouw opgericht. In het eerste jaar al werden de dames door de heren uitgenodigd om deel te nemen aan hun jaarlijks Ceciliafeest, wat volgens de notulen zeer geslaagd was. Toen er steeds minder Gregoriaans werd gezongen tijdens de vieringen gingen de dames en heren samen zingen tijdens

Onze koren

bijzondere vieringen; denk aan Kerst, Pasen en Pinksteren. Dit beviel zo goed dat in 1988 werd besloten helemaal samen te gaan onder de naam Willibrorduskoor. Hoe lang dit nog blijft bestaan is de grote vraag want ons clubje wordt steeds kleiner. Gelukkig hebben we een goede akoestiek in de kerk en een uniek Elberinkorgel zodat het beneden lijkt dat er een groot koor staat. Dus... kun je zingen en heb je tijd dan ben je van harte welkom om mee te zingen in de mooiste kerk van Gelderland. We repeteren iedere maandagmiddag van 13.30 uur tot ca. 15.00 – 15.30 uur in het achterzaaltje van het Ludgerusgebouw.

